

Engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

Analyse af de studerendes og undervisernes engelskkompetencer

Engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

Analyse af de studerendes og undervisernes engelskkompetencer

2016

Engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

© 2016 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form
på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7958-959-9

Indhold

1	Resume	5
2	Indledning	8
2.1	Baggrund	8
2.2	Formål med analysen af sprogkrav	8
3	Erfaringer med engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser	10
3.1	Udbudte engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser	10
3.2	Strategiske overvejelser og erfaringer med engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser	11
3.2.1	Fordele ved engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser	13
3.3	Strategiske overvejelser om studentersammensætningen	14
3.3.1	Institutionerne arbejder for integration mellem engelsksprogede og dansksprogede udbud	16
3.4	Markedsføringsindsatser	16
3.5	Det fremadrettede udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser	16
4	Krav til engelskkompetencer ved optagelse	18
4.1	Krav til de studerendes engelskkompetencer	18
4.1.2	Ni ud af ti udbydere stiller krav om engelsktest	19
4.1.3	Krav til testscore adskiller sig ikke fra andre uddannelsesniveauer i Danmark	19
4.1.4	Samme krav til score i engelsktest på lignende uddannelser i andre lande	21
4.1.5	Udbydere er kritiske over for engelsktest	22
4.1.6	Dispensation gives til udvalgte nationaliteter	22
4.1.7	De studerende scorer generelt højere i engelsktest end minimumskravet	23
4.2	Interview som supplement til engelsktest	23
4.3	De studerende får afslag på optagelse af forskellige årsager	24
5	Undervisernes og de studerendes engelskkompetencer	26
5.1	Undervisernes engelskkompetencer	26
5.1.1	Undervisere vurderer deres engelskkompetencer som meget gode	27
5.1.2	Nogle undervisere oplever udfordringer i visse undervisningssituationer	27
5.1.3	Kompetenceudvikling tilbydes af alle udbydere	28
5.2	De studerendes engelskkompetencer	28
5.2.1	Variationen i de studerendes sprogkompetencer påvirker undervisningen	31
5.3	Sprogkompetencer er ikke en del af førsteårsprøver og stopprøver	31
5.4	De studerendes læringsudbytte er det samme eller større	32
5.4.1	Gennemsnitskarakteren for afgangsprøve er generelt lavere på de engelsksprogede uddannelser	33
6	Metode	35
Appendiks		
Appendiks A: Karaktergennemsnit for afgangsprøve		39

1 Resume

I forbindelse med den årlige afrapportering til SU-forligskredsen om udviklingen i antallet af EU-borgere med SU er der skabt opmærksomhed omkring det forhold, at der er en forholdsvis stor koncentration af EU-/EØS-borgere og særligt vandrende arbejdstagere på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser.

Styrelsen for Videregående Uddannelser har endvidere tidligere afdækket, at der er en vis spredning i engelskkravene på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, og at erhvervsakademiuddannelserne generelt stiller mindre krav end de andre videregående uddannelser på engelsk. Endvidere påpeger Danmarks Evalueringsinstituts (EVA's) rapport fra 2011 om erfaringer med de engelsksprogede uddannelser på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne, at både studerende og undervisere oplever sproglige udfordringer med at undervise/studere på engelsk.

På baggrund af dette er det blevet besluttet at iværksætte en analyse af de engelsksprogede udbud af erhvervsakademiuddannelserne. Formålet med den samlede analyse er at analysere relevansen og kvaliteten af de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, herunder de studerendes og undervisernes sproglige forudsætninger, med særlig fokus på studerende fra EU-/EØS-lande. Analysen skal bl.a. belyse, om der er behov for regelstramninger (fx sprogkrav), begrænsning af udbud, dimensionering mv. Analysen struktureres i tre dele. Del 1 og del 3 udarbejdes af styrelsen, mens EVA er ansvarlig for del 2:

Del 1: Registeranalyse af frafald etc.

Del 2: Analyse af sprogkrav til studerende og undervisere

Del 3: Beskrivelse af de samfundsøkonomiske gevinster ved internationale studerende.

I dette notat præsenteres resultaterne fra analysen af sprogkrav til de studerende og undervisere. Nedenfor er de overordnede resultater opsummeret.

Udbyderne har fokus på at skabe et internationalt studiemiljø

Udbyderne har i stigende grad fokus på, hvordan de kan skabe et internationalt miljø på institutionerne. Institutionerne ønsker bl.a. at udnytte, at internationale studerende qua de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser tager hele deres uddannelse i Danmark, da de kan bidrage til at styrke det internationale studiemiljø og fx give de danske studerende, som ikke kommer på et studieophold i udlandet, internationale kompetencer gennem større udsyn og forståelse af andre kulturer. Udbyderne arbejder derfor også på forskellig vis på i højere grad at samle de internationale og danske studerende via events, fælles forelæsninger og lignende.

Optagesystemet gør det svært at sikre en god studentsammensætning

Alle udbyderne har strategiske overvejelser over sammensætningen af studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Udbyderne forsøger at sikre, at der ikke er for mange studerende med samme nationalitet på samme hold, ligesom flere arbejder for at optage en større andel af danske studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Det gør de bl.a. ud fra erfaringer med, at danske studerende kan bygge bro til den danske læringstradition, som adskiller sig fra mange udenlandske læringstraditioner. Derudover kan danske studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser opnå sproglige og interkulturelle kompetencer, som er efterspurgt på arbejdsmarkedet. Det nuværende optagesystem udfordrer dog disse intentioner, idet det ikke giver udbyderne mulighed for at udvælge på baggrund af nationalitet.

Ni ud af ti udbydere stiller krav om sprogtest, og otte gennemfører interview

Både redegørelserne fra institutionerne og interviewene med medarbejderne i optagelsessekretariater og lignende tegner et billede af, at institutionerne gradvist inden for de seneste år har strammet op på deres optagelsesprocedure. Næsten alle udbydere stiller i dag krav om sprogtest ved optagelse på de engelsksprogede uddannelser. Blot en enkelt udbyder har ikke indført krav om engelsktest, da institutionen ikke vurderer, at testene er valide. I stedet gennemfører man interview med alle non-EU-/EØS-ansøgere. Yderligere syv institutioner gennemfører interview med ansøgerne som supplement til engelsktesten. Interviewene har til formål at validere engelsktestene, forventningsafstemme med ansøgerne med hensyn til praktiske forhold og læringsmetoder i Danmark samt sikre ansøgernes motivation for at studere på uddannelsen.

Udbydere er generelt reflekterede over brugen af engelsktest og er kritiske med hensyn til, hvilke test de accepterer. Alle udbydere accepterer IELTS, TOEFL, internetbaseret, og Cambridge Certificate of Advanced English (CAE), og herudover varierer det, hvilke test de accepterer. For flere udbydere gælder det, at betingelsen for at acceptere en engelsktest er, at scoren skal kunne omskrives til en kendt score, fx en score inden for CEFR-rammen.

Samme krav til score i engelsktest på lignende uddannelser i andre lande

For at blive optaget på en engelsksproget erhvervsakademiuddannelse stilles der krav om, at ansøgeren har et engelskniveau svarende til mindst B-niveau. Ifølge Uddannelses- og Forskningsministeriet svarer det til B2 i den fælles europæiske referenceramme, CEFR-rammen. Det fremgår af EVA's analyse, at kravet til scoren i de fire mest anvendte test for alle udbydere svarer til mindst B2 i CEFR-rammen. Sammenligner man med lignende uddannelser i Holland og England, stilles der her de samme krav til scoren, og på nogle engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser i Danmark stilles der endda endnu større krav.

De studerende scorer generelt højere i sprogtest end mindstekravet

Data fra 2015 fra udbudsinstitutionerne om de studerendes testscore i engelsktesten viser, at de studerende generelt scorer højere i engelsktesten, end hvad mindstekravet er. Således ligger en stor andel af de optagne studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser over B2, som er det niveau, der svarer til engelsk B. Det er dog ikke alle ansøgere, der er underlagt kravet om engelsktest, da institutionerne giver dispensation til nogle grupper af ansøgere.

Variationen i de studerendes engelskkompetencer påvirker i nogen grad de studerendes læringsudbytte

Selvom de studerende generelt scorer højt i engelsktest, oplever nogle af underviserne, at der er stor variation i de studerendes engelskkompetencer, og at dette i nogen grad påvirker undervisningen. De oplever særligt udfordringer i forbindelse med studerende fra non-EU-/EØS-lande, hvor nogle undervisere oplever, at der er en stor variation i deres engelskkompetencer, og hvor en stor andel har svært ved at forstå pensum. Denne gruppe studerende kommer ofte også fra en anden læringstradition, hvilket kan medføre udfordringer for dem med hensyn til at få det fulde udbytte af undervisningen. Nogle undervisere oplever dog også, at der kan være stor variation blandt EU-/EØS-studerende og danske studerende med hensyn til deres engelskkompetencer. Underviserens besvarelser tegner generelt et billede af, at der er en gruppe af studerende, som ikke umiddelbart har de sproglige forudsætninger for at få det fulde udbytte af undervisningen, bl.a. fordi de har vanskeligt ved at forstå pensum. Dette står i kontrast til de studerendes score i engelsktest.

Samlet set vurderer 62 % af underviserne, at de studerendes læringsudbytte er større end eller det samme som det, de ville have haft, hvis de havde gennemført en lignende uddannelse på deres modersmål, mens 20 % vurderer, at deres læringsudbytte er mindre, og de resterende 19 % vurderer, at de ikke ved det. Dette billede er dog ikke at genfinde i de studerendes karaktergennemsnit for afgangprojektet, hvor det overordnede billede er, at de studerende i gennemsnit får et-to karakterpoint mindre end de studerende på de dansksprogede uddannelser. Dette dækker selvfølgelig over forskelle mellem uddannelser og institutioner.

Underviserne vurderer deres engelskkompetencer som meget gode

Underviserne vurderer generelt deres egne engelskkompetencer positivt. Blot 1 % af underviserne vurderer, at deres engelskkompetencer er dårlige. Redegørelserne fra ledelserne viser videre, at der generelt er stor opmærksomhed omkring undervisernes engelskkompetencer, især i forbindelse med nyansættelser. Flere institutioner har fx inden for de senere år indført forskellige procedurer/krav i forbindelse med nyansættelser såsom krav om engelsktest.

Alle institutioner tilbyder en eller flere former for støtte til de undervisere, der underviser på engelsk. Udbydere angiver kurser, sparring på skriftligt materiale samt underviseroophold i udlandet som måder at støtte underviserne på. Spørgeskemaundersøgelsen indikerer dog, at det er en mindre del af underviserne, der benytter sig af tilbuddene.

2 Indledning

2.1 Baggrund

I forbindelse med den årlige afrapportering til SU-forligskredsen om udviklingen i antallet af EU-borgere med SU er der skabt opmærksomhed omkring det forhold, at der er en forholdsvis stor koncentration af EU-/EØS-borgere og særligt vandrende arbejdstagere på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser.

Styrelsen for Videregående Uddannelser har endvidere tidligere afdækket, at der er en vis spredning i engelskkravene på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, og at erhvervsakademiuddannelserne generelt stiller mindre krav end de andre videregående uddannelser på engelsk. Endvidere påpeger Danmarks Evalueringsinstituts (EVA's) rapport fra 2011 om erfaringer med de engelsksprogede uddannelser på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne, at både studerende og undervisere oplever sproglige udfordringer med at undervise/studere på engelsk.

På baggrund af dette er det blevet besluttet at iværksætte en analyse af de engelsksprogede udbud af erhvervsakademiuddannelserne. Formålet med den samlede analyse er at analysere relevansen og kvaliteten af de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, herunder de studerendes og undervisernes sproglige forudsætninger, med særlig fokus på studerende fra EU-/EØS-lande. Analysen skal bl.a. belyse, om der er behov for regelstramninger (fx sprogkrav), begrænsning af udbud, dimensionering mv. Analysen struktureres i tre dele. Del 1 og del 3 udarbejdes af styrelsen, mens EVA er ansvarlig for del 2:

Del 1: Registeranalyse af frafald etc.

Del 2: Analyse af sprogkrav til studerende og undervisere

Del 3: Beskrivelse af de samfundsøkonomiske gevinster ved internationale studerende.

2.2 Formål med analysen af sprogkrav

I dette notat præsenteres resultaterne fra analysen af sprogkrav til studerende og undervisere. Formålet med analysen er at se nærmere på, om de studerende og underviserne har de rette sproglige forudsætninger for henholdsvis at deltage i og at varetage undervisningen på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Følgende temaer og undersøgelsesspørgsmål belyses i analysen:

Tema	Undersøgelsesspørgsmål
1. Analyse af sprogkrav ved optagelse	<ul style="list-style-type: none">Hvilke krav til sproglige forudsætninger stilles der på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser sammenlignet med sammenlignelige uddannelser i udlandet og uddannelser på højere niveauer i Danmark?Hvordan vurderer uddannelsesinstitutionerne de studerendes engelskkundskaber i forbindelse med optagelse?
2. Analyse af betydning af engelskkompetencer for det faglige niveau i undervisningen	<ul style="list-style-type: none">Hvordan sikrer ledelsen på de engelsksprogede uddannelser, at underviserne har de fornødne engelskkompetencer til at varetage undervisningen?I hvilken grad vurderer ledelsen og underviserne, at de studerendes engelskkompetencer påvirker det faglige niveau?

Fortsættes næste side ...

3. Analyse af erfaringerne med og de strategiske overvejelser i forbindelse med udbud af engelsksprogede uddannelser

- Hvilke erfaringer har erhvervsakademierne med udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser?
- Hvilke strategiske overvejelser har erhvervsakademierne med hensyn til det fremadrettede udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser?

Kort om metoden

Analysen bygger på en række forskellige metoder:

- Deskresearch vedrørende sprogkrav på danske og internationale udbud
- Analyse af de studerendes testscore i engelsktest, optag 2015
- Analyse af årsager til afslag på optagelse, optag 2014
- Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere
- Interviewundersøgelse blandt studievejledere og lignende
- Redegørelser fra udbyderne
- Opfølgende interview med ledelsespersoner.

For mere information om metoderne, se kapitel 6, Metode.

Om datagrundlaget

Det er vigtigt i forbindelse med læsningen af notatet at holde sig for øje, at vurderinger af de studerendes såvel som undervisernes engelskkompetencer samt de studerendes udbytte af engelsksprogede uddannelser primært beror på institutionsledningernes og undervisernes egne vurderinger. Med hensyn til de studerende er der dog også indhentet data om deres testscore i engelsktest, hvilket kan ses som et mere objektivi mål for de studerendes engelskkompetencer.

I spørgeskemaundersøgelsen er underviserne blevet bedt om kun at fokusere på full degree-studerende samt at skelne mellem danske studerende, EU-/EØS-studerende og øvrige internationale studerende. Det er selvsagt ikke altid en let opgave for underviserne at skelne mellem udvekslings- og full degree-studerende, ligesom underviserne ikke altid er bekendt med de studerendes nationalitet. Undervisernes besvarelser skal læses med det for øje.

Med hensyn til data om de studerendes testscore i engelsktest for optaget i 2015 samt data om de studerendes karaktergennemsnit på afgangsprøjsker på engelsksprogede og dansksprogede erhvervsakademiuddannelser, som er indsamlet i forbindelse med analysen, er der en række forhold, som er værd at bemærke. Fx har ikke alle institutioner inden for den korte tidsramme haft mulighed for at indsende tallene, da deres administrative systemer ikke tillod det. Af kapitel 6 med den nærmere metodebeskrivelse fremgår det, hvilke institutioner der har indsendt data, samt hvor mange studerende der indgår i analyserne. Hvad angår karakterer, blev institutionerne bedt om at indberette karaktergennemsnit for alle studerende på et givent hold i år 2012, 2013, 2014, 2015 og 2016. Da vi ikke har bedt institutionerne om at indrapportere på individniveau, sætter det sine begrænsninger for de analyser, det er muligt at gennemføre, fx er det ikke muligt at udtale sig om variationen med hensyn til karakterer.

I analysen havde det været relevant at inddrage de studerendes perspektiv på deres egne og undervisernes engelskkompetencer samt deres egen vurdering af deres udbytte af en engelsksproget uddannelse. Det har dog ikke været muligt at inddrage de studerende inden for analysens rammer. De studerendes engelskkompetencer og udbytte er derfor undersøgt via undervisernes og ledernes perspektiv samt testscoredata.

3 Erfaringer med engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

En række forhold som dimensionering, uddannelsesinstitutionernes økonomi, deres strategiske overvejelser om udbud samt deres erfaringer med engelsksprogede udbud mv. har betydning for den fremtidige udvikling. I dette kapitel ser vi nærmere på udbydernes erfaringer med og strategiske overvejelser om engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Vi stiller her skarpt på følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvilke erfaringer har erhvervsakademierne med udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser?
- Hvilke strategiske overvejelser har erhvervsakademierne med hensyn til det fremadrettede udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser?

Kapitlet bygger på:

- Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere
- Redegørelser fra udbyderne
- Opfølgende interview med ledelsespersoner.

3.1 Udbudte engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

I midten af 1990'erne blev den første korte videregående uddannelse udbudt på engelsk. Det var uddannelsen til markedsøkonom (i dag markedsføringsøkonom). Siden da er flere og flere korte videregående uddannelser blevet udbudt på engelsk. I dag udbydes en stor del af erhvervsakademiuddannelserne på engelsk. Uddannelserne retter sig mod både internationale og danske studerende.

Erhvervsakademiuddannelserne er toårige videregående uddannelser og har som udgangspunkt et omfang af 120 ECTS-point. I tabel 1 nedenfor ses en oversigt over de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser samt de institutioner, der udbyder dem. Der er i 2016 17 engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser og 51 udbud fordelt på ti udbydere. De 51 udbud dækker ikke nødvendigvis over 51 hold, da der kan være flere hold per udbud.

Tabel 1
Oversigt over engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, 2016

Uddannelse	Hovedområde	Institution
Agro Business and Landscape Management (120 ECTS-point)	Biotechnology and Laboratory Technology	EAAA
Automation Engineering (120 ECTS-point)	Technical	UCN
Automotive Technology	Technical	EA Dania, EAAA
Chemical and Biotechnical Science (150 ECTS-point)	Biotechnology and Laboratory Technology	EAAA
Commerce Management (120 ECTS-point)	Business and Economics	EASJ
Computer Science (150 ECTS-point)	IT and Design	EASV, Cphbusiness, KEA, EAL, EASJ, UCN

Fortsættes på næste side

Uddannelse	Hovedområde	Institution
Design, Technology and Business (120 ECTS-point)	IT and Design	KEA, EASV, UCN, VIA
E-design (120 ECTS-point)	IT and Design	IBA
Energy Technology (120 ECTS-point)	Technical	UCN
Financial Management (120 ECTS-point)	Business and Economics	IBA, UCN
IT Technology (120 ECTS-point)	IT and Design	KEA, EAL, EA Dania, EAAA, UCN
Logistic Management (120 ECTS-point)	Business and Economics	EASJ, EAL
Management Technology Offshore (120 ECTS-point)	Technical	EASV
Marketing Management (120 ECTS-point)	Business and Economics	EASV, EAAA, Cphbusiness, EA Dania, EAL, VIA, EASJ, IBA, UCN
Multimedia Design and Communication (120 ECTS-point)	IT and Design	EASV, IBA, Cphbusiness, KEA, EASJ, EAL, EAAA, UCN
Production Technology (120 ECTS-point)	Technical	KEA
Service, Hospitality and Tourism Management (120 ECTS-point)	Business and Economics	Cphbusiness, EAL, UCN, EASJ, EA Dania

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (KOT), optagelsestest 2016.

3.2 Strategiske overvejelser og erfaringer med engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

Institutionernes strategi for internationalisering generelt må forventes at have en betydning for, hvordan de arbejder med de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Enten har institutionerne en selvstændig internationaliseringsstrategi, eller også er internationalisering omtalt i den overordnede strategi. Når man læser på tværs af strategierne, er det en generel tendens, at institutionerne ikke kun har fokus på internationalisering forstået som mobilitet ud af landet, fx de studerendes og underviserens studieophold i udlandet, men i stigende grad har fokus på internationalisering i Danmark. Dette fremhæves også i redegørelserne. Der er således større fokus på, hvordan man skaber et internationalt miljø på institutionerne og udnytter det, at der er en stor andel af internationale studerende, til at styrke det internationale studiemiljø og fx give de danske studerende, som ikke kommer på et studieophold i udlandet, internationale kompetencer gennem større udsyn og forståelse af andre kulturer. Et eksempel herpå ses i Erhvervsakademi Sjællands (EASJ's) strategi:

De studerendes internationale kompetencer understøttes ved, at internationalisering og mobilitet integreres i de enkelte miljøer og der eksperimenteres med kortere fællesforløb for danske og internationale studerende både i DK og hos samarbejdspartnere udlandet. (Strategi 2015-2020, EASJ)

For at udmønte den overordnede strategi har EASJ forskellige indsatsområder, herunder udvikling af fællesforløb for danske og internationale studerende, for at styrke samarbejdet og videndelingen mellem danske og internationale studerende.

Erhvervsakademi Aarhus (EAAA) har ligeledes fokus på integration mellem danske og internationale studerende i sin strategi:

Akademiet udbyder 16 fuldtidsuddannelser på engelsk, og der tilbydes en buddy til alle nye internationale studerende. Grundlaget er altså godt, men en omfattende undersøgelse i 2015 af internationaliseringen på akademiet (med titlen "Oplæg til internationaliseringsstrategi - Internationalisering 2.0") har afdækket, at der ikke altid er reel integration mellem danske og internationale studerende, og at undervisningen på de internationale uddannelser ikke altid er tilpasset tilstrækkeligt. (Strategi 2018, EAAA)

Styrket internationalisering er et pligtigt mål i alle videregående institutioners udviklingskontrakter for 2015-17. Alle udbydere af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser har således opstillet mål for internationalisering. Internationalisering dækker dog flere aspekter, herunder også studerende, som tager på udlandsophold. Ser vi nærmere på specifikke mål relaterede til engelsksprogede uddannelser (markeret med kursiv i nedenstående tabel), angiver Cphbusiness fx i sin udviklingskontrakt, at institutionen vil arbejde strategisk for integration af danske og internationale uddannelsesforløb, således at danske studerende får udbytte af samspillet med internationale studerende, gæsteundervisere og øvrige internationale aktiviteter. VIA University College (VIA) angiver, at man ønsker at øge andelen af nye internationale studerende, der kommer fra lande uden for EU/EØS. Lignende mål er også at finde hos de andre udbydere, jf. tabel 2.

Tabel 2
Det fremtidige udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

Institution	Særskilt internationaliseringsstrategi	Internationalisering beskrevet i overordnet strategi	Mål i udviklingskontrakt
Cphbusiness	Ja (lanceres efteråret 2016)	Ja	Øget andel af studerende, der gennemfører studie- eller praktikophold i udlandet Øget udgående mobilitet for undervisere
EA Dania	Ja	Ja	Øget andel af studerende, der gennemfører et studieophold eller praktikophold i udlandet Øget andel af studerende, der gennemfører en studierejse af mindst en uges varighed til udenlandske uddannelsesinstitutioner og/eller erhvervsvirksomheder Øget antal internationale gæsteundervisere og forskere på institutionen Øget andel af undervisere, ledere og forskningsmedarbejdere, som gennemfører et ophold i en international virksomhed
EAL	Ja	Ja	Øget andel af studerende, der gennemfører et meritgivende ophold i udlandet som en del af deres uddannelse
IBA	Nej	Ja	<i>Øget andel af dimittender (inkl. internationale studerende), der har været på udvekslingsophold i løbet af deres studie</i> Øget antal nye samarbejdsprojekter (FoU og andre former for samarbejde) med udenlandske partnere Øget andel af medarbejdere på international udveksling med en varighed af mindst fem dage
EASJ	Ja	Ja	Øget andel af studerende, der gennemfører et meritgivende ophold i udlandet som en del af deres uddannelse <i>Etablering og forøgelse af antal samarbejder mellem danske og internationale studerende</i>
EASV	Nej	Ja	Øget andel af studerende, der gennemfører et meritgivende ophold i udlandet som en del af deres uddannelse Øget andel af undervisere, der gennemfører et undervisnings-, studie- eller virksomhedsophold i udlandet
EAAA	Nej	Ja	Øget andel af studerende, der gennemfører et meritgivende ophold i udlandet som en del af deres uddannelse Øget andel af undervisere, der gennemfører et undervisnings-, studie- eller virksomhedsophold i udlandet <i>Øget antal internationale studerende på de internationale uddannelser</i>

Fortsættes på næste side

Fortsat fra forrige side

Institution	Særskilt internationaliseringsstrategi	Internationalisering beskrevet i overordnet strategi	Mål i udviklingskontrakt
KEA	Ja	Ja	Øget andel af studerende, der gennemfører et meritgivende ophold i udlandet som en del af deres uddannelse Øget tilfredshed blandt studerende, der gennemfører et meritgivende ophold i udlandet som en del af deres uddannelse Øget mobilitet – incoming og outgoing – blandt undervisere <i>Øget studentertilfredshed vedrørende internationalisering</i>
UCN	Ja	Ja	Øget udgående mobilitet af studerende Øget udgående mobilitet af undervisere Øget andel af uddannelser, der tilbyder studieforløb a minimum 5 ECTS-point på engelsk <i>Øget studentertilfredshed vedrørende internationalisering</i>
VIA	Ja	Ja	Øget andel af dimittender, der har været på studie- eller praktikophold i udlandet <i>Øget andel af nye internationale studerende, der kommer fra lande uden for EU/EØS</i>

Kilde: Redegørelser fra institutionerne.

3.2.1 Fordele ved engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

Institutionsledelserne peger samstemmende i deres redegørelser på, at de engelsksprogede uddannelser er med til at skabe et internationalt studiemiljø og bidrager til internationalisering generelt. Først og fremmest er det institutionsledelsernes vurdering, at de engelsksprogede uddannelser er med til at sikre, at institutionerne kan sende studerende på udvekslingsophold, da det er et krav, at de skal modtage udenlandske studerende for at kunne sende danske studerende ud. De engelsksprogede udbud er dermed også en forudsætning for, at institutionerne kan leve op til deres mål om udgående mobilitet i udviklingskontrakterne.

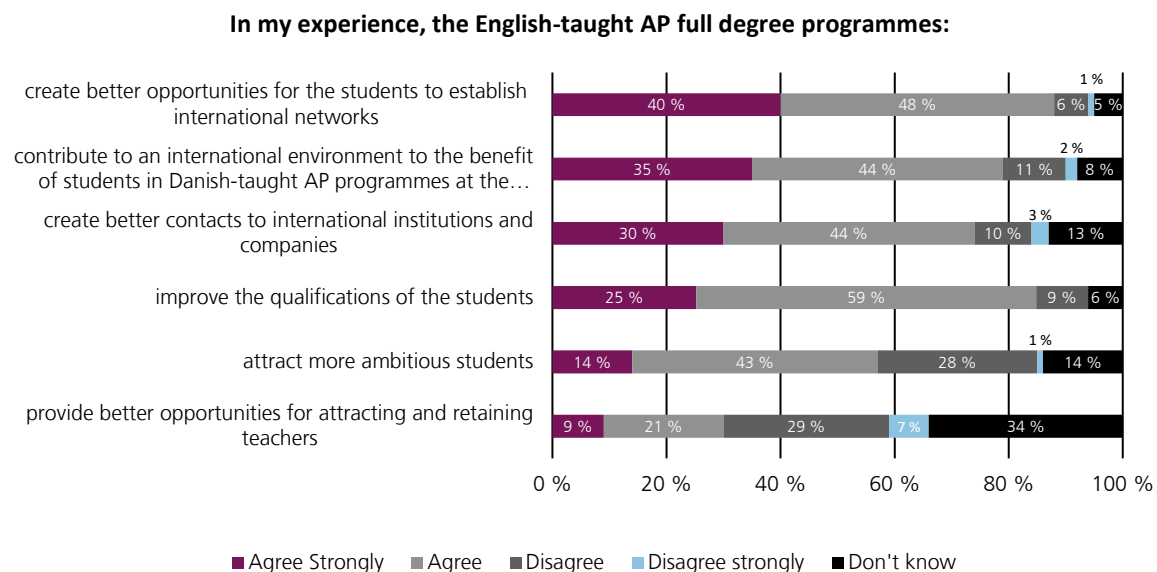
Derudover peger ledelserne overordnet på, at de engelsksprogede uddannelser er med til at:

- Tiltrække undervisere fra udlandet med kompetencer, der ikke findes herhjemme
- Internationalisere cases, litteratur etc. i undervisningen generelt
- Tilføre lokale virksomheder international viden, erfaring og talent i form af praktiksamarbejde
- Give danske studerende, som vælger ikke at tage på udlandsophold, internationale kompetencer gennem større udsyn og forståelse af andre kulturer via mødet med internationale studerende
- Skabe mere levende campusser, da de internationale studerende er mere aktive med hensyn til det sociale miljø end de danske studerende.

I spørgeskemaundersøgelsen er underviserne også blevet bedt om at pege på fordele ved udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, jf. figur 1. Top tre er:

- Det giver de studerende mulighed for at få et internationalt netværk (88 % er enige eller meget enige)
- Det forbedrer de studerendes kompetencer (84 % er enige eller meget enige)
- Det bidrager til et internationalt miljø til fordel for studerende på dansksprogede uddannelser (79 % er enige eller meget enige).

Figur 1
Undervisernes vurdering af fordele ved udbud af engelsksprogede
erhvervsakademiuddannelser, pct. N = 280

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.

3.3 Strategiske overvejelser om studentersammensætningen

Ser vi nærmere på optaget i 2015, var fordelingen på forskellige grupper af studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser således: 19 % var fra Danmark, 81 % fra EU/EØS, og de resterende 3 % fra lande uden for EU/EØS, jf. tabel 3. Bemærk, at der her er tale om KOT-tal for studerende, der fik et tilbud om optagelse 30. juli 2015. Institutionerne optager efterfølgende flere studerende, ligesom ikke alle studerende takker ja til den tilbudte plads, får visum (gælder studerende fra non-EU-/EØS-lande) eller møder op til undervisningen. Når man ser på institutionernes tal for, hvordan studentersammensætningen er, når undervisningen er påbegyndt, er der ofte store ændringer. Fx udgjorde danske studerende på Cphbusiness reelt 50 % og ikke 36 %. På EAAA udgjorde de danske studerende 20 % og ikke 13 %. På EASJ udgjorde danske studerende 7 %, EU/EØS 75 % og non-EU/EØS 17 %. Det er dog ikke muligt at få tal fra alle institutioner, ligesom en sammenligning af disse vanskeliggøres af, at institutionerne ikke opererer med samme definition af, hvad en international studerende er.

Det skal samtidig bemærkes, at de studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser kun udgør en mindre del af det samlede optag på erhvervsakademiuddannelserne. Inkluderer man studerende på de dansksprogede erhvervsakademiuddannelser, er fordelingen noget anderledes, da optaget på de engelsksprogede uddannelser udgør mellem 15 og 52 % af det samlede optag på erhvervsakademiuddannelser, jf. tabel 3.

Tabel 3
Fordeling af studenter på nationalitet, optaget 2015, pct.

Institution	Danmark	EU/EØS	Non-EU/EØS	N	Procentdel af samlet optag på erhvervsakademiuddannelser
Cphbusiness	36 %	56 %	4 %	401	21 %
EA Dania	12 %	80 %	8 %	172	15 %
IBA	8 %	89 %	3 %	295	49 %
EAL	15 %	80 %	5 %	310	24 %

Fortsættes på næste side

Fortsat fra forrige side

Institution	Danmark	EU/EØS	Non-EU/EØS	N	Procentdel af samlet optag på erhvervsakademiuddannelser
EASJ	8 %	92 %	1 %	283	24 %
EASV	17 %	69 %	14 %	156	26 %
EAAA	18 %	76 %	5 %	284	20 %
KEA	18 %	73 %	9 %	229	25 %
UCN	12 %	85 %	3 %	483	38 %
VIA	12 %	83 %	5 %	276	52 %
Samlet	16 %	78 %	6 %	2.889	27 %

Kilde: KOT.

Note: Opgørelsen omfatter studerende, der er blevet tilbudt optag 30. juli 2015 på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Fordelingen på landegrupper er sket på baggrund af statsborgerskab.

Det fremgår af redegørelserne, at alle udbudssteder har gjort sig overvejelser om og har præferencer med hensyn til sammensætningen af studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, hvad angår de studerendes nationalitet. Flere udbydere angiver fx i redegørelsen, at de forsøger at følge den tidligere Code of Conduct fra 2010. Af denne fremgår det, at det efterstræbes, at udbydere kun optager 20 % internationale studerende fra samme land pr. uddannelse. Der er sidenhen kommet en ny udgave af *Code of Conduct – Retningslinjer for udbud af danske videregående uddannelser til internationale studerende* i 2015¹, som ikke angiver et specifikt procenttal, men derimod skriver, at udbydere så vidt muligt skal placere internationale studerende på hold med studerende, der har en anden baggrund end den studerendes egen, og herunder en substantiel andel af danske studerende. I forlængelse af dette skriver flere udbydere i redegørelsen, at de konkret foretrækker at optage maksimalt 20 % eller fire-fem studerende fra samme land pr. uddannelse. Udbydere henviser til, at denne sammensætning kan sikre et internationalt studiemiljø med stor kulturel diversitet, som giver de studerende mulighed for at arbejde i multikulturelle teams.

Samtidig bemærker syv ud af ti udbydere, at de ønsker at optage flere danske studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, end de p.t. gør. En institution skriver, at den gerne ser, at de danske studerende udgør helt op til 40 % af de optagne studerende. Udbydernes argumenter for dette ønske kan kondenseres til tre begrundelser. For det første er danske studerende med til at bygge bro mellem de forskellige læringstraditioner, som danske studerende, studerende fra EU/EØS og øvrige internationale studerende repræsenterer. For det andet bidrager danske studerende til at løfte studiemiljøet og integrationen på institutionerne ved at give internationale studerende indsigt i dansk kultur. For det tredje bemærker institutionerne, at de danske studerende på de engelsksprogede uddannelser opnår efterspurgte arbejdsmarkedsrelevante kompetencer, såsom sproglige og interkulturelle kompetencer, ved at gennemføre en engelsksproget uddannelse.

Et udbudssted bemærker desuden i redegørelsen, at det har nedtonet optaget af øvrige internationale studerende ved at screene ansøgerne grundigt for at fastholde flere. Udbudsstedets erfaring er, at tilpasningen til den danske læringskultur har været særligt udfordrende for studerende fra Afrika og Asien, hvilket har gjort det svært at fastholde disse studerende.

Halvdelen af udbudsstederne påpeger dog, at de på grund af retningslinjerne for optagelse ikke kan kontrollere sammensætningen af studerende med hensyn til nationalitet. Som følge af retningslinjerne for optagelse skal institutionerne optage de bedst kvalificerede ansøgere ud fra ansøgernes eksamensgennemsnit fra deres adgangsgivende eksamen. Disse objektive kriterier gør, at udbudsstederne ikke selv har indflydelse på sammensætningen af studerende, der optages via kvote 1. I forlængelse heraf uddyber flere udbudssteder i redegørelserne, at de ikke kan optage

¹ http://ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/internationalisering/markedsforing-af-danske-uddannelser-i-udlandet/code-of-conduct/code-of-conduct_retningslinjer-for-udbud-af-danske-videregaende-uddannelser-til-internationale-studerende.pdf.

den ønskede andel af danske studerende, idet de ikke modtager nok kvalificerede ansøgere fra Danmark i forhold til andre lande. Der er dog ifølge lederne stor forskel mellem institutionerne med hensyn til, hvor mange ansøgere de modtager fra Danmark, og hvor kvalificerede ansøgerne er. Institutionerne har dog mulighed for at reducere eller øge antallet af hold og dermed til dels justere antallet af studerende. Der er således også flere eksempler på, at institutionerne har nedjusteret antal hold eller helt undladt at udbyde et engelsksproget hold. Fx har EAAA valgt ikke at udbyde et engelsksproget hold på Computer Science i 2016, jf. 3.5.

3.3.1 Institutionerne arbejder for integration mellem engelsksprogede og dansksprogede udbud

Institutionerne arbejder på forskellig vis på at sikre integration mellem de engelsksprogede udbud og de danske udbud. Som eksempler herpå kan nævnes samarbejdsprojekter mellem dansksprogede og engelsksprogede hold, fælles introforløb, fælles events, virksomhedsbesøg og konferencer, tilbud om danskkurser til de internationale studerende, forskellige sociale aktiviteter på tværs af uddannelser, at underviserne underviser på både dansk- og engelsksprogede uddannelser, og buddy-ordninger, hvor de internationale studerende får en dansk, ældre studerende som buddy.

En af de udfordringer, institutionerne oplever med hensyn til at sikre en højere grad af integration, er, at alle fag på 5 ECTS-point eller derover skal udbydes på dansk på alle dansksprogede uddannelser, og at de danske studerende på de dansksprogede uddannelser er tilbøjelige til at vælge valgfag på dansk frem for valgfag på engelsk.

3.4 Markedsføringsindsatser

Alle udbudssteder gennemfører forskellige markedsføringsindsatser for at tiltrække internationale studerende til de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Størstedelen af udbyderne deltager i uddannelsesmesser. Det drejer sig om Cphbusiness, Erhvervsakademi Dania (EA Dania), Erhvervsakademiet Lillebælt (EAL), EASJ, Erhvervsakademi SydVest (EASV), Københavns Erhvervsakademi (KEA), University College Nordjylland (UCN) og VIA. Erhvervsakademi Kolding (IBA), KEA, EASJ, VIA og UCN deltager i et vist omfang i rekrutteringsarrangementer som fx Top Talent Denmark og European Higher Education Fair (begge arrangementer afholdes uden for EU). Derudover har fem udbydere, EAL, EASV, EAAA, KEA og VIA, angivet i deres redegørelse, at de har agenter i udlandet, som har til formål at rekruttere internationale studerende, ligesom udbyderne har digital markedsføring. Endelig markedsfører EA Dania, IBA og VIA sig også via partnerinstitutioner.

Vendes blikket mod, hvilke geografiske områder udbyderne fokuserer deres markedsføringsindsatser på, er det generelle billede, at de er rettet mod både Europa og oversøiske lande. Det gælder for Cphbusiness, IBA, EASJ, EASV, EAAA, KEA, UCN og VIA. EA Dania skriver dog, at institutionen primært fokuserer indsatserne på Europa. KEA EAL og Cphbusiness angiver alle, at de er ved at reducere deres indsats i Østeuropa og øge den i vesteuropæiske lande. KEA forklarer dette med et stigende antal studerende fra Østeuropa.

3.5 Det fremadrettede udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

Som nævnt har en række forhold som dimensionering og institutionernes strategiske overvejelser om udbud betydning for den fremtidige udvikling. Institutionerne er derfor i redegørelsen blevet bedt om at redegøre for ændringer i forbindelse med optaget i 2016 og deres umiddelbare strategiske overvejelser med hensyn til det fremtidige udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser.

Ser vi nærmere på KOT-tallene for 2016, fremgår det, at det varierer på tværs af udbudssteder og uddannelser, om der er adgangskvotient på de engelsksprogede uddannelser. Af KOT-tallene fremgår det, at af de i alt 51 udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser var der i 2016 adgangskvotient på de 19 svarende til 37 %. Kvotienterne spænder fra 3 på Marketing Management på Cphbusiness til 11,8 på Computer Science på Cphbusiness.

VIA, Cphbusiness, EA Dania og KEA forventer overordnet ingen ændringer i optaget på deres engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, hverken i år eller i de kommende år. Institutionerne angiver dog, at de løbende vurderer arbejdsmarkedsbehov mv. I forlængelse af dette skal det bemærkes, at udsving i optaget fra et år til et andet ikke nødvendigvis skyldes ændringer med hensyn til antallet af studiepladser, men også, at der er færre/flere ansøgere, der søger og/eller lever op til ansøgningskravene.

EA Dania, VIA, Cphbusiness og EASJ påtænker ingen ændringer.

EAL forventer et øget antal internationale studerende, da institutionen har øget antallet af studiepladser generelt på erhvervsakademiuddannelserne. Dimensioneringen af nogle af institutionens uddannelser leder dog samtidig til, at den samlet set er begyndt at begrænse optaget på engelsksprogede uddannelser, og institutionen forventer derfor, at andelen af internationale studerende fremadrettet vil være faldende.

IBA besluttede i 2015 grundet dimensionering at reducere optaget på Multimedia Design and Communication. Denne reduktion er bibeholdt i 2016. Fra 2017 vil IBA grundet dimensioneringer på E-design og Multimedia Design and Communication fra 2017 ikke optage internationale studerende på disse to uddannelser. Det er endvidere besluttet, grundet lille optag, fra 2017 ikke at optage internationale studerende på finansøkonomstudiet.

EAAA har valgt ikke at oprette et engelsksproget udbud af Computer Science i 2016. I 2015 havde institutionen ikke et engelsksproget udbud af Agrobusiness and Landscape Management, men har oprettet et engelsk udbud i 2016, i erkendelse af at institutionen dermed får det bedst kvalificerede ansøgerfelt. Antalsmæssigt forventer EAAA dog ikke store ændringer i antallet af optagne internationale studerende i 2016 og har heller ingen tanker om andre ændringer i de kommende år.

UCN angiver, at institutionen i 2016 har reduceret antallet af studiepladser, således at der nu kun er et hold på engelsk pr. uddannelse. Det samme vil gøre sig gældende i de kommende år. UCN har i 2016 oplevet et fald i søgningen på 26 %, der formentlig kan tilskrives dimensioneringen af nogle uddannelser sidste år og de administrative handlinger, det medfører med hensyn til deadlines og sagsbehandlingstid.

EASJ har i 2016 på baggrund af sin egen evaluering af engelsksprogede uddannelser besluttet at reducere optaget på to uddannelser: Logistic Management and Service og Hospitality and Tourism Management.

EASV ønsker generelt at øge antallet af internationale studerende med 25 % inden 2020. Dette skal ses i forhold til, at institutionen ønsker at øge det samlede antal af studerende på EASV med 33 %. Man har ingen planer om at øge antallet af engelsksprogede udbud, og væksten skal derfor komme fra et øget optag af internationale studerende på de eksisterende udbud.

4 Krav til engelskkompetencer ved optagelse

I dette kapitel ser vi nærmere på de engelskrav, der stilles i forbindelse med optag på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, samt udbydernes generelle optagelsespraksis. Helt konkret vil vi besvare følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvilke krav til sproglige forudsætninger stilles der på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser sammenlignet med sammenlignelige uddannelser i udlandet og uddannelser på højere niveauer i Danmark?
- Hvordan vurderer uddannelsesinstitutionerne de studerendes engelskkundskaber i forbindelse med optag?

Kapitlet bygger på:

- Deskresearch af sprogkrav på danske og internationale udbud
- Analyse af de studerendes testscore i engelsktest, optag 2015
- Analyse af årsager til afslag på optagelse, optag 2014
- Interviewundersøgelse med studievejledere og lignende, som står for optagelse af studerende.

4.1 Krav til de studerendes engelskkompetencer

De krav, der stilles til de studerendes engelskkompetencer ved optagelse på en engelsksproget uddannelse, danner grundlag for at sikre de studerendes faglige udbytte af uddannelsen. I det følgende beskriver vi adgangskravene for henholdsvis danske og internationale studerende.

Krav til danske studerendes engelskkompetencer

De formelle adgangskrav for danske studerende, som ønsker at tage en uddannelse på engelsk, svarer til kravene på den tilsvarende dansksprogede uddannelse. Derudover skal ansøgeren kunne dokumentere engelsk på mindst B-niveau.² Uddannelsesinstitutionen kan fastsætte, at ansøgere tillige skal bestå en særligt tilrettelagt prøve. Derudover kan institutionerne beslutte, at en ansøger, der ikke har engelsk på mindst B-niveau ved ansøgning om optagelse på en erhvervsakademiuddannelse, i stedet skal bestå en særligt tilrettelagt prøve.

Krav til internationale studerendes engelskkompetencer

For internationale studerende er det formelle adgangskrav kvalifikationer, der svarer til det krævede niveau i det danske uddannelsessystem. Hvad angår engelskkompetencer, kræves der således et engelskniveau svarende til mindst B-niveau. Uddannelsesinstitutionen kan selv vælge, hvordan den vil prøve de studerendes engelskkompetencer. Typisk vil uddannelsesinstitutionen stille krav om dokumentation for at have opnået en minimumscore i en engelsktest. Hvilke krav der stilles til udenlandske prøver, skal fremgå af institutionens hjemmeside.³

På europæisk plan er der udarbejdet en fælles referenceramme for engelsktest, Common European Framework of References for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR). Via CEFR-rammen er det muligt at omskrive testresultater fra forskellige engelsktest til samme skala, hvorved det bliver muligt at sammenligne på tværs af forskellige engelsktest.

² Jf. § 9 i bekendtgørelse nr. 85 af 26.1.2016 (bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser).

³ Jf. § 9 i bekendtgørelse nr. 85 af 26.1.2016 (bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser).

Der eksisterer ingen officiel oversigt over relationen mellem de typiske engelsktest, CEFR-rammen samt det danske B-niveau i engelsk. Uddannelses- og Forskningsministeriet angiver dog, at det danske B-niveau uofficielt ligger på B2 i CEFR-rammen. Ministeriet skriver, at niveauet er B2, hvis man ser på, hvor gode danskerne er til formelt og grammatisk korrekt engelsk, men det er C1, hvis man ser på anvendeligheden og evnen til at gøre sig forståelig.⁴ Sammenhængen mellem engelsktest og CEFR-rammen for de mest anvendte engelsktest fremgår af tabel 4.

Tabel 3
Testscoreresultater i engelsktest sammenholdt med CEFR-niveau

Common European Framework of Reference (CEFR)	IELTS	TOEFL, internet-baseret	Cambridge Certificate of Advanced English (CAE)	Oxford Online Placement Test
Proficient user	C2	8,5 +		100 +
	C1	7,0-8,0	95+	81-100
Independent user	B2	5,5-6,5	72-94	61-80
	B1	- 5,0	42-71	41-60
Basic user	A2			21-40
	A1			1-20

Kilde: For IELTS: <https://www.ielts.org/ielts-for-organisations/common-european-framework>. Cambridge Certificate of Advanced English (CAE): <https://support.cambridgeenglish.org/hc/en-gb/articles/202838386-Comparing-Cambridge-English-exams-to-other-exams>. For TOEFL, internetbaseret: <https://www.ets.org/toefl/institutions/scores/compare/>. For Oxford Online Placement Test: http://www.oxfordenglishtesting.com/uploadedFiles/Buy_tests/oopt_meaning.pdf.

Note: I CEFR-rammen angiver C2 det højeste niveau, og A1 angiver det laveste niveau.

4.1.2 Ni ud af ti udbydere stiller krav om engelsktest

EVA's analyse af optaget viser, at næsten alle udbydere stiller krav om engelsktest ved optagelse på de engelsksprogede uddannelser. Blot en enkelt udbyder stiller ikke krav om engelsktest, hvilket skyldes, at institutionen sår tvivl om kvaliteten af disse, da den mener, at det er for let at snyde i testene. En stor del af ansøgerne vedlægger dog stadig resultater fra engelsktest, og udbyderen gennemfører interview med alle ansøgere, der ikke er EU-borgere (mere herom senere).

At ni ud af ti udbydere stiller krav om test, er en markant ændring i forhold til EVA's undersøgelse fra 2008 (offentliggjort i 2011), hvor blot 21 % af lederne angav, at de stillede krav om engelsktest.

4.1.3 Krav til testscore adskiller sig ikke fra andre uddannelsesniveauer i Danmark

Tabel 5 viser, hvilke krav der stilles til testscoren for de fire mest anvendte engelsktest⁵ fordelt på uddannelsesniveau for de institutioner, der stiller krav om engelsktest. Tabellen viser for hvert uddannelsesniveau det mindste krav til testscoren, det største krav til testscoren samt det mest forekommende krav til testscoren.

Ingen mindstekrav til testscore på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser ligger lavere end det, der svarer til B2 (independent user) i CEFR-rammen, som er det niveau, som ifølge Uddannelses- og Forskningsministeriet svarer til det danske B-niveau i engelsk, jf. tabel 5. Der er dog forskel mellem institutionerne med hensyn til de krav, de stiller. Fx stiller KEA krav om 6,5 på IELTS, mens de resterende otte institutioner stiller krav om 6,0. Udbudsstederne stiller dog altid samme krav til engelsktest på de forskellige engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, som de tilbyder.

Sammenligner man kravene til testscoren på tværs af uddannelsesniveauer, tegner der sig ikke et entydigt billede. Overordnet set stilles der ikke mindre krav til testscore på erhvervsakademiuddannelserne end på engelsksprogede uddannelser på de andre uddannelsesniveauer, hvis vi ser

⁴ <http://ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/anerkendelse-og-dokumentation/find-vurderinger/eksamenshaandbogen/regler-og-raad/sprogniveauer>.

⁵ Vi har valgt at fokusere på de fire test, som ansøgerne oftest anvender: IELTS, TOEFL, internetbaseret, Cambridge Certificate of Advanced English (CAE) og Oxford Online Placement Test. Disse er udvalgt på baggrund af institutionernes indberetning af optagne studerendes testscore i forbindelse med optaget i 2015.

på niveauerne i CEFR. Eksempelvis stilles der på Design, Technology and Business på KEA krav om, at ansøgeren i en IELTS-test skal have opnået scoren 6,5, hvilket er den samme score, som der kræves på International Business and Politics, der udbydes på CBS, og som kræver engelsk A-niveau ved optagelse. Samtidig skal det nævnes, at B2 i CEFR dækker over store variationer med hensyn til testscore, jf. tabel 4. Det afspejles ligeledes i udbydernes krav til testscore, idet der ses en spredning med hensyn til, hvad udbyderne vurderer, det kræver at opnå et niveau, der svarer til B2.

Tabel 4
Oversigt over sprogkrav fordelt på uddannelsesniveauer

		IELTS	TOEFL, internet- baseret	Cambridge Certificate of Advanced English (CAE)	Oxford Online Placement Test
Erhvervsakademiud- dannelser	Mindste krav til testscore	6	79	B2	B2
	Største krav til testscore	6,5	85	C	C1
	Mest forekommende krav til testscore	6	80	C	B2
	<i>N</i>	55	55	55	47
Top-up-uddannelser	Mindste krav til testscore	6	79	B2	B2
	Største krav til testscore	6,5	85	C	C1
	Mest forekommende krav til testscore	6	80	C	B2
	<i>N</i>	43	43	43	36
Professionsbachelor- uddannelser	Mindste krav til testscore	6	79	B2	B2
	Største krav til testscore	7	100	A	C1
	Mest forekommende krav til testscore	6	80	C	B2
	<i>N</i>	27	27	25	7
Universitetsbache- loruddannelser	Mindste krav til testscore	6,5	83	B2	-
	Største krav til testscore	7	100	B	-
	Mest forekommende krav til testscore	6,5	88	B2	-
	<i>N</i>	33	33	32	0
Kandidat- uddannelser	Mindste krav til testscore	6	80	B2	-
	Største krav til testscore	6,5	91	C	-
	Mest forekommende krav til testscore	6,5	88	C	-
	<i>N</i>	205	205	178	0

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelser på baggrund af institutionernes indberetninger.

Note: Ved Oxford Online Placement Test har nogle institutioner indberettet point, mens andre har omregnet til CEFR-niveau uden at angive minimumscoren i point. For at gøre opgørelsen konsistent er Oxford Online Placement Test omskrevet til CEFR-rammen.

Ser man nærmere på de enkelte test, ses det, at det mest forekommende krav ved IELTS og TOEFL på tværs af uddannelsesniveauer svarer til B2 (independent user) i CEFR. Der er enkelte professionsbachelor- og universitetsbacheloruddannelser, hvor kravet er C1 (proficient user), men det hører til undtagelsen. Ved Cambridge Certificate of Proficiency in English er kravene til testscoren på niveau med eller større på erhvervsakademiuddannelserne end på universitetsbachelor- og kandidatuddannelserne (henholdsvis independent user og proficient user). Ved Oxford Online Placement Test stilles de samme krav ved både erhvervsakademiuddannelserne, top-up-uddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. Denne test accepteres dog ikke af nogen universitetsbacheloruddannelser eller kandidatuddannelser. Generelt ligger de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser dog lidt lavere, hvis man kigger på det mest forekommende krav til testscore.

Der er enkelte uddannelser, der kræver højere testscore. Det gælder ved IELTS, hvor henholdsvis tre professionsbacheloruddannelser og to universitetsbacheloruddannelser kræver minimum 7, samt ved TOEFL, internetbaseret, hvor samme tre professionsbacheloruddannelser og to universitetsuddannelser kræver en testscore på 100. Ved Cambridge Certificate of Advanced English (CAE) kræver videre to af de nævnte tre professionsbacheloruddannelser karakteren A. Samlet set

spreder disse større krav sig således over fem uddannelser: tre professionsbacheloruddannelser og to universitetsuddannelser. Det gælder dog for disse uddannelser (på nær én universitetsbacheloruddannelse), at de kræver engelskkompetencer svarende til engelsk A, hvorfor disse uddannelser logisk set har større krav til testscoren. Der er dog yderligere to professionsbacheloruddannelser, ni universitetsbacheloruddannelser og 13 kandidatuddannelser, som stiller krav om engelsk A. Kravene til testscorerne på disse uddannelser svarer dog til kravene på de uddannelser, der kræver engelsk B.

4.1.4 Samme krav til score i engelsktest på lignende uddannelser i andre lande

En gennemgang af en række lignende uddannelser i Holland og England viser, at sprogkravene er på linje med kravene på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser i Danmark. Holland og England er udvalgt efter dialog med ministeriet og udbudsinstitutionerne, da det er her, man finder de mest sammenlignelige uddannelser. De konkrete uddannelser er fremsøgt via onlineuddannelsesoversigter i henholdsvis Holland og England. Ud fra parametrene uddannelsestype og hovedområde har EVA fremsøgt sammenlignelige uddannelser. Der er i forbindelse med udvælgelsen af uddannelserne taget hensyn til, at de skal repræsentere forskellige institutioner samt dække de hovedområder, som er repræsenteret af de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser i Danmark.

Kravet til IELTS på uddannelser, der udbydes i Danmark, er som beskrevet tidligere 6 eller 6,5. Som det fremgår af tabellen nedenfor, er kravet på udvalgte uddannelser i Holland og England ligeledes 6. Kravene er ligeledes identiske, hvis vi ser på TOEFL, internetbaseret, eller Cambridge Certificate of Advanced English (CAE).

Tabel 5
Oversigt over sprogkrav på lignende uddannelser i Holland og England

Land	Institution	Uddannelse	IELTS	Cambridge Certificate of Advanced English (CAE)	TOEFL, internet-baseret
	Stenden University of Applied Sciences	International Leisure Management	6,0	C	80
	Stenden University of Applied Sciences	International Hospitality Management	6,0	C	80
	Saxion University of Applied Sciences	Bachelor in Urban Design	6,0	B2	79
	CAH Vilentum University of Applied Sciences	International Equine Business Management	6,0		79
Holland	Saxion University of Applied Sciences	International Finance and Accounting	6,0	B2	79
	Saxion University of Applied Sciences	Bachelor in Urban and Regional Planning (SDP = Short Degree Programme)	6,0	B2	79
	Saxion University of Applied Sciences	Bachelor in Human Ressource Management	6,0	B2	
	Saxion University of Applied Sciences	Bachelor in Marketing	6,0	B2	79

Fortsættes på næste side

Fortsat fra forrige side

Land	Institution	Uddannelse	IELTS	Cambridge Certificate of Advanced English (CAE)	TOEFL, internetbaseret
England	Abingdon & Witney College	Business, Management and Communications	6,0		
	Abingdon & Witney College	Computing	6,0		
	Leeds City College	Biomedical Science (Biotechnical Science)	6,0		
	Leeds City College	Applied Computing	6,0		
	University of Bedfordshire	Business Management	4,5		
	University of Bedfordshire	Agriculture (FdSc)	6,0		
	University of Bedfordshire	Building Technology	6,0		
	Leicester College	Graphic Design and e-media	6,0		

Kilde: Institutionernes hjemmesider.

4.1.5 Udbydere er kritiske over for engelsktest

Af interviewene med medarbejdere, der arbejder med optagelse af studerende, fremgår det, at udbudsstederne har gjort sig en række overvejelser om, hvilke engelsktest de accepterer, og hvilke kriterier de accepterer engelsktest ud fra.

De fleste udbudssteder accepterer som udgangspunkt kun specifikke test – særligt IELTS, TOEFL, internetbaseret, og Cambridge Certificate of Advanced English (CAE) accepteres af alle udbudssteder, som stiller krav om engelsktest. Flere fortæller dog, at hvis de har en ansøger med en anden engelsktest end en af dem, som fremgår af deres hjemmeside, vurderer de den enkelte tests pålidelighed og kvalitet. Eksempelvis har EAAA IELTS som udgangspunkt, hvilket konkret betyder, at hvis en tests testscore ikke kan omregnes til IELTS, godkendes testen ikke. Institutionen giver dog herboende ansøgere mulighed for at tage en Oxford Online Placement Test som alternativ. Ligeledes stiller KEA krav om, at de anvendte engelsktest skal kunne omskrives til CEFR-rammen.

EAL nævner, at institutionen som udgangspunkt accepterer alle test, idet interviewene giver mulighed for at efterprøve de studerendes engelskkompetencer. Ved non-EU-/EØS-ansøgere godkendes dog kun validerede test som IELTS og TOEFL.

Samtidig fremgår det af interviewene, at udbudsstederne løbende evaluerer engelsktestene. Hvis de oplever, at resultaterne fra engelsktestene ikke modsvarer ansøgernes engelskkompetencer, revurderer de, om testen skal accepteres. Eksempelvis forklarer en institution, at man oplevede, at Oxford Online Placement Test var upålidelig og ikke afspejlede ansøgernes niveau, hvorfor udbudsstedet ikke har accepteret denne test de seneste to år.

4.1.6 Dispensation gives til udvalgte nationaliteter

Generelt er optagelsesproceduren den samme for alle ansøgere, der ikke har en dansk ungdomsuddannelse. Institutioner, der kræver engelsktest, giver dog dispensation med hensyn til test til nogle grupper af ansøgere. For det første er der institutioner, der giver dispensation afhængigt af ansøgerens baggrund. Fx giver flere institutioner dispensation til ansøgere, der har engelsk som modersmål, samt ansøgere fra de nordiske lande. Det fremgår dog af interviewene med medarbejderne, der arbejder med optag, at institutionerne kun i meget lille omfang modtager ansøgere fra de øvrige nordiske lande på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Derudover fortæller flere institutioner, at ansøgere med en adgangsgivende eksamen på engelsk ligeledes er fritaget. En institution oplyser også, at der gives dispensation til ansøgere fra Tyskland og Holland, idet man vurderer, at engelskniveauet fra deres adgangsgivende eksamen svarer til det danske engelsk B. For det andet giver en institution dispensation fra engelsktest til europæiske ansøgere, der kan dokumentere, at de fra deres adgangsgivende eksamen har det antal timer i en-

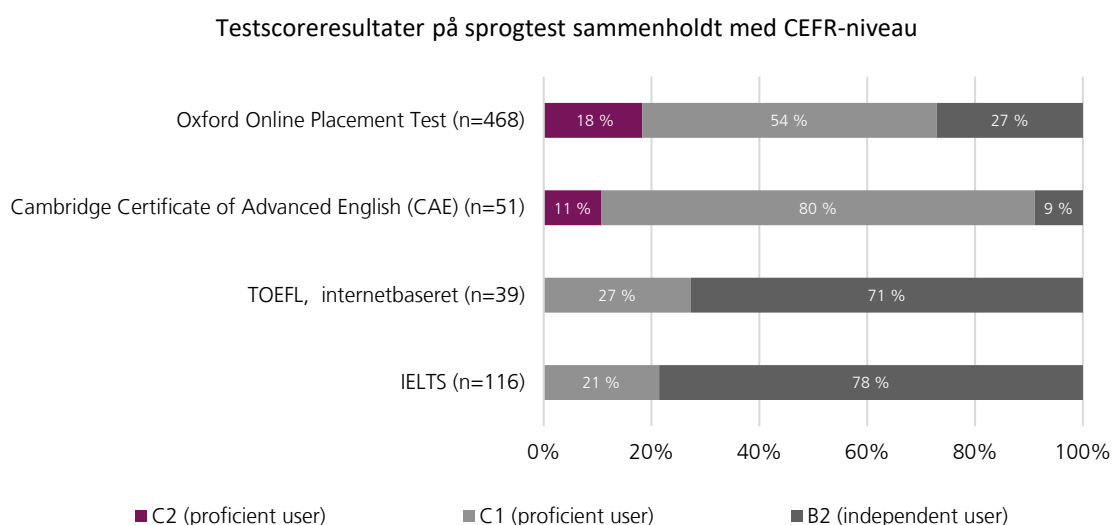
gelsk, der svarer til niveauet for en dansk adgangsgivende eksamen. Denne dispensation ophæves dog fra 2018, hvor det kun er skandinaviske ansøgere og ansøgere med engelsk som modersmål, der får dispensation fra engelsktest.

4.1.7 De studerende scorer generelt højere i engelsktest end minimumskravet

Data fra udbudsinstitutionerne om de studerendes testscore i den adgangsgivende engelsktest (figur 2) viser, at en stor andel af de optagne studerende har opnået en testscore, der ligger over minimumskravet for optagelse. For studerende, der har dokumenteret engelskkompetencer via IELTS eller TOEFL, internetbaseret, gælder det, at henholdsvis 21 % og 27 % kan betragtes som værende "proficient users". For studerende, der har dokumenteret engelskkompetencer ved hjælp af Oxford Online Placement Test eller Cambridge Certificate of Advanced English (CAE), gælder det, at henholdsvis 72 % og 91 % kan anskues som værende "proficient users". De resterende studerende befinder sig på B2, dvs. at de er "independent users".

Figur 2

De studerendes testresultater fra engelsktest for optaget i 2015, pct.

Kilde: Institutionernes indberetning af testscorer, optag 2015.

4.2 Interview som supplement til engelsktest

Flere af institutionerne gennemfører interview med alle internationale ansøgere. Det gælder Cph-business, EA Dania, EASJ og EAAA. EAL gennemfører også interview, men som udgangspunkt fritages ansøgere fra de nordiske lande. EASV, som ikke stiller krav om engelsktest, gennemfører interview med alle ansøgere, der ikke er EU-/EØS-borgere. På VIA gennemføres der interviews og optagelsesprøver på Design, Technology & Business. UCN gennemfører interview, hvis institutionen er usikker på en ansøgers engelskkompetencer. Hvis en ansøger har opnået en høj score i engelsktesten, men har et lavt engelskniveau fra den adgangsgivende eksamen, giver det eksempelvis anledning til et interview, hvor ansøgerens engelskkompetencer efterprøves. IBA gennemfører interview med alle studerende, der ikke er EU-/EØS-borgere, og hvis man er i tvivl om en ansøgers niveau.

Interviewene har overordnet set tre formål: For det første anvendes interviewene til at validere engelsktesten, altså at ansøgeren rent faktisk har det nødvendige engelsksproglige niveau. For det andet bruges de til at forventningsafstemme med ansøgeren både med hensyn til praktiske ting såsom omkostninger ved at bo i Danmark og med hensyn til de didaktiske og pædagogiske metoder, som uddannelser i Danmark bygger på. Sidst, men ikke mindst, bruges interviewene til at sikre, at ansøgeren reelt er motiveret for at studere på uddannelsen. Flere institutioner fortæller, at de har en procedure for interviewet. Både Cphbusiness og EASJ har udarbejdet en standardinterviewskabelon, som alle interviewere anvender. Interviewguiden på EASJ indeholder eksempelvis spørgsmål om ansøgerens uddannelsesbaggrund og årsager til valg af Danmark og spørgsmål om, hvad ansøgeren ønsker at bruge uddannelsen til. På EAAA har man oplevet, at

nogle ansøgere har indøvet svar på spørgsmål, de kunne forvente at blive stillet, og derfor har institutionen også spørgsmål med, som ansøgeren ikke kan være forberedt på. Institutionerne gennemfører typisk interviewene via Skype. På EASJ gennemfører man dog stort set alle interview face to face, ved at medarbejdere fra optagelsessekretariatet og/eller undervisere fra de engelsksprogede uddannelser rejser til de lande, der er flest ansøgere fra. Det samme gør sig gældende for Cphbusiness, som også sender en interviewer til lande, institutionen har over ti ansøgere fra. Ved ansøgere, der er bosat i Danmark, gennemføres interviewene på uddannelsesinstitutionen.

Interviewerne videreformidler resultaterne til den enkelte instans på institutionen, som træffer afgørelse om optagelse. Fire institutioner, EAL, EAAA, Cphbusiness og EASJ, optager studerende via et pointsystem, og resultaterne fra interviewene videreformidles således via dette pointsystem.

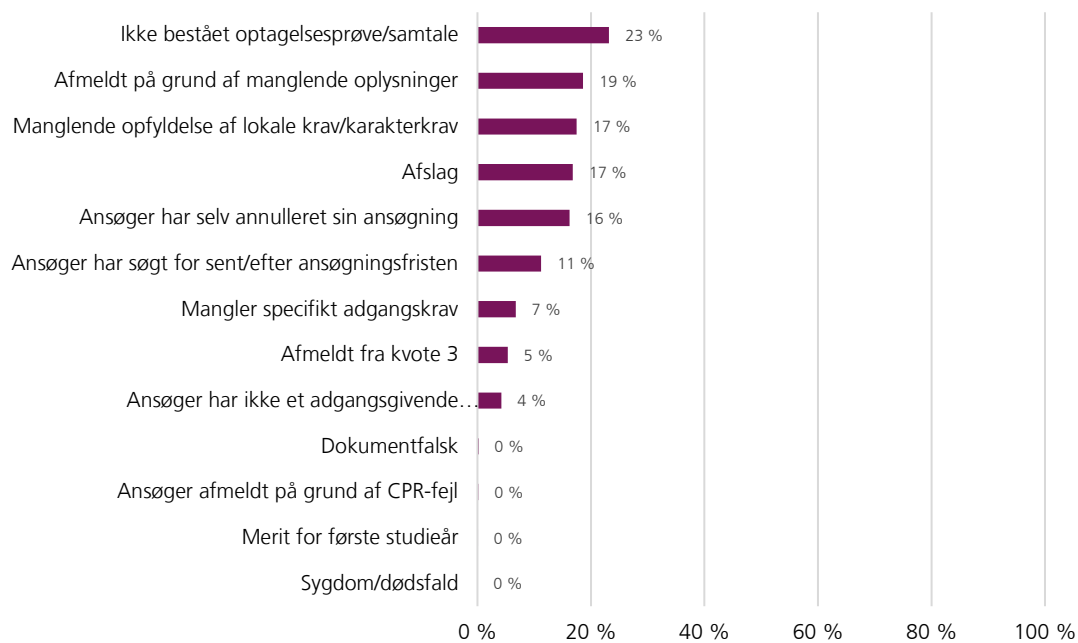
Både redegørelserne og interviewene med medarbejderne i optagelsessekretariater og lignende tegner et billede af, at institutionerne gradvist inden for de seneste år har strammet op på deres optagelsesprocedure. Bl.a. er der eksempler på, at man tidligere har indkaldt studerende med en lavere score i engelsktest til interview og derefter optaget dem på basis heraf. Der er dog store variationer mellem institutionerne, hvilket formentlig delvist hænger sammen med, at der er stor forskel på, hvor mange ansøgere de modtager, og hvor kvalificerede ansøgerne er.

4.3 De studerende får afslag på optagelse af forskellige årsager

Styrelsen for Videregående Uddannelser påbegyndte i foråret 2014 indsamling af data med det formål at belyse årsagerne til, at ansøgere får afslag på optagelse af institutionerne i forbindelse med det årlige optag. Data fra 2014 viser, at langt størstedelen af de studerende, som søgte optagelse på en engelsksproget erhvervsakademiuddannelse, blev afvist, fordi de ikke bestod optagelsesprøve/samtale, jf. figur 3. Derudover er der omkring en femtedel, som blev afvist på grund af manglende oplysninger, og 17 %, som fik afslag, fordi de ikke lever op til lokale krav/karakterkrav.

Der findes ikke en selvstændig kategori for manglende opfyldelse af sproglige krav, herunder fx for lav score i engelsktest. Eftersom ni ud af ti udbydere har krav til sproglige forudsætninger, er det muligt, at en del af de studerende, som faldt i kategorien "afslag", "manglende opfyldelse af lokale krav/karakterkrav" eller "mangler specifikt adgangskrav", ikke har levet op til de sproglige krav. Det er dog ikke muligt på baggrund af de eksisterende data at afgøre, hvor stor en andel der falder på grund af krav til sproglige forudsætninger. I interviewene med medarbejdere, der står for optag på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, fortæller flere dog, at de hvert år får ansøgninger fra studerende, som ikke opfylder kravet til score i engelsktest og derfor får afslag. Der er ifølge de interviewede medarbejdere også en del af ansøgerne, der falder på grund af manglende sproglige kompetencer i forbindelse med interview.

Figur 3
Årsager til afslag på optagelse på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, pct.

Kilde: EVA på baggrund af tal fra KOT, optag 2014.

Note: Procenttallene i figuren summer ikke op til 100, da en ansøger kan afvises på basis af manglende opfyldelse af flere krav.

5 Undervisernes og de studerendes engelskkompetencer

EVA's tidligere undersøgelse af engelsksprogede uddannelser viser bl.a., at både undervisere og studerende oplever sproglige udfordringer af forskellig karakter, når de underviser eller modtager undervisning på engelsk. Udfordringerne har potentielt betydning for det faglige niveau. Det er derfor relevant at se nærmere på, hvorvidt undervisernes og de studerendes engelskkompetencer påvirker det faglige niveau i undervisningen, hvad angår både undervisernes og de studerendes engelskkundskaber.

Helt konkret vil vi besvare følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvordan sikrer ledelsen på de engelsksprogede uddannelser, at underviserne har de fornødne engelskkompetencer til at varetage undervisningen?
- I hvilken grad vurderer ledelsen og underviserne, at de studerendes engelskkompetencer påvirker det faglige niveau?

Kapitlet bygger på:

- Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere
- Redegørelser fra udbydere
- Opfølgende interview med ledelsespersoner.

5.1 Undervisernes engelskkompetencer

Redegørelserne fra institutionerne viser, at der generelt er en stor opmærksomhed over for undervisernes engelskkompetencer, og at udbydere på forskellig vis stiller krav til undervisernes kompetencer. Det varierer dog, hvilke krav der stilles, og hvordan kompetencerne vurderes.

Fle institutioner har inden for de senere år indført forskellige procedurer/krav i forbindelse med nyansættelser. Fx skal alle adjunkter på Cphbusiness, som skal undervise på en engelsksproget uddannelse, gennemfører en prøveundervisning på engelsk. Et andet eksempel er på EA Dania, hvor samtalen foregår på engelsk.

Enkelte institutioner stiller også krav om, at ansøgeren gennemfører en engelsktest. På EAAA stilles et specifikt krav om en IELTS-score på 7,5. UCN gennemfører ligeledes test, mens IBA har en procedure, hvor ansøgeren vurderer sine egne kompetencer i forhold til CEFR.

Med hensyn til den løbende kvalitetssikring af undervisernes kompetencer spiller særligt de studerendes evalueringer og den årlige tilfredshedsmåling en stor rolle. Alle institutioner fremhæver, at de i evalueringerne spørger de studerende om undervisernes engelskkompetencer. En enkelt institution fremhæver endvidere, at hver enkelt undervisers kompetencer vurderes i forbindelse med den årlige MUS-samtale, og at enhver underviser, som skulle føle et behov for engelskundervisning, eller hvor den formative evaluering skulle vise et behov, bliver tilmeldt et individuelt engelskforløb, så netop det konkrete behov tilgodeses.

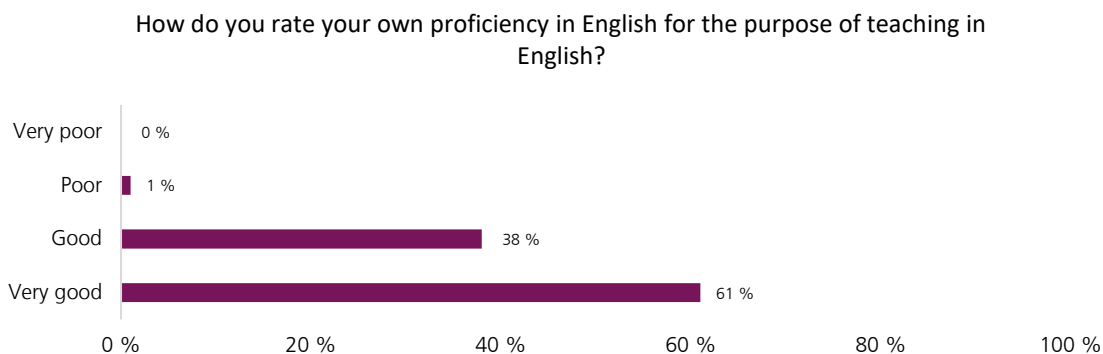
Ud af de i alt ti udbydere har syv oplevet, at undervisere efter deres ansættelse alligevel ikke har haft tilstrækkelige engelskkompetencer. Der er dog tale om få tilfælde på hver institution. Hvordan situationerne er blevet håndteret, varierer alt efter udfordringerne. De fleste udbydere angiver, at de har givet den pågældende underviser kompetenceudvikling eller sidemandsoplæring,

hvor underviseren superviseres af en anden erfaren underviser – ofte én, hvis modersmål er engelsk. Der er ligeledes eksempler på, at udbydere har valgt at flytte underviserne over på de dansksprogede uddannelser. En enkelt udbyder har oplevet udfordringer med eksterne lektorer, og her er det blevet håndteret ved ikke at anvende den pågældende igen.

5.1.1 Underviserne vurderer deres engelskkompetencer som meget gode

I spørgeskemaundersøgelsen er underviserne blevet spurgt om deres egen vurdering af deres engelskkompetencer. Underviserne vurderer generelt deres egne engelskkompetencer positivt. Af figur 4 fremgår det, at 61 % af underviserne vurderer deres kompetencer til at undervise på engelsk som meget gode, mens 38 % vurderer dem til at være gode. Blot 1 % vurderer, at deres engelskkompetencer er dårlige.

Figur 4
Undervisernes vurdering af egne engelskkompetencer, pct. N = 280

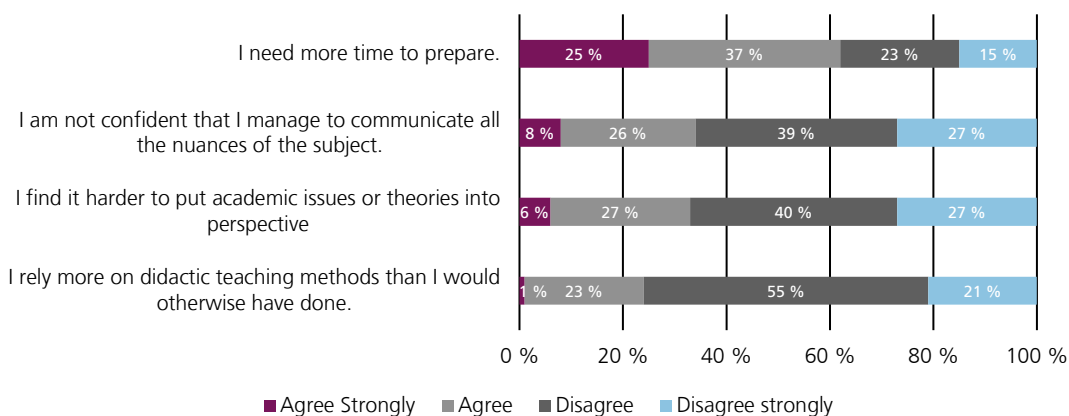
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.

5.1.2 Nogle undervisere oplever udfordringer i visse undervisningssituationer

Selvom de fleste undervisere vurderer deres engelskkompetencer som gode, oplever nogle undervisere, at det at undervise på engelsk byder på forskellige typer udfordringer. Fx angiver 62 % af de undervisere, der angiver, at de er mest kyndige på dansk eller et andet sprog, at de har behov for mere tid til at forberede sig, mens 34 % angiver, at de ikke er sikre på, at de er i stand til at formidle alle nuancer af et fag til de studerende, jf. figur 5. Endvidere er der 33 % af underviserne, der finder det svært at perspektivere teorier og lignende. Det kan potentielt påvirke de studerendes faglige udbytte af uddannelsen. Det skal dog påpeges, at langt størstedelen af underviserne ikke vurderer, at deres undervisning påvirkes af det faktum, at den foregår på engelsk.

Figur 5
Undervisernes vurdering af, hvordan deres undervisning påvirkes, pct. N = 104

In my experience, having to teach in English affects my teaching in the way that:

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.

Note: Der indgår kun respondenter, der har svaret "Danish" eller "Other" på spørgsmålet "In which of the following languages are you most proficient?".

5.1.3 Kompetenceudvikling tilbydes af alle udbydere

Alle udbydere angiver i redegørelsen, at de tilbyder en eller flere former for støtte til de undervisere, der underviser på engelsk. Udbyderne angiver kurser, sparring på skriftligt materiale samt underviserophold i udlandet som måder at støtte underviserne på. Et eksempel på professionel sparring ses hos UCN, hvor man har en translatør ansat til oversættelse af centrale dokumenter, som også kan give feedback på nyt undervisningsmateriale, som underviserne har udarbejdet. Langt størstedelen af udbyderne tilbyder desuden kurser til underviserne. Et eksempel er KEA, der tilbyder individuelle sprogkvalificeringsforløb til undervisere, der ikke scorer højt nok med hensyn til sprogkundskaber i undervisningsevalueringen. Disse forløb bliver skræddersyet efter den enkelte undervisers behov, hvad angår både indhold og varighed. Et andet eksempel er EASJ's adjunktforløb, hvor man har et forløb om interkulturel kommunikation og kulturforståelse.

Af EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt underviserne fremgår det, at langt fra alle undervisere gør brug af de tilbudte kurser eller anden form for støtte. Kun omkring en tredjedel (33 %) af de undervisere, der angiver, at de er mest kyndige på dansk eller et andet sprog end engelsk, svarer, at de har deltaget i kurser og lignende. Blandt disse er der en lille overvægt af undervisere, der angiver, at de er gode til engelsk eller dårlige til engelsk, som benytter sig af kurser mv., sammenlignet med undervisere, der angiver, at de er meget gode til engelsk. I og med at hele 99 % af underviserne vurderer, at de er gode eller meget gode til engelsk, er det dog forventeligt, at det kun er en mindre del af underviserne, der benytter sig af tilbuddene.

5.2 De studerendes engelskkompetencer

I spørgeskemaundersøgelsen er underviserne blevet bedt om at vurdere de studerendes engelskkompetencer på en række parametre. Som det fremgår af nedenstående figur, er det særligt i forbindelse med non-EU-/EØS-studerende, at underviserne oplever sproglige udfordringer. Mere end halvdelen af underviserne vurderer dog, at disse studerende er gode eller meget gode til at forstå, tale, skrive og læse engelsk. Der er dog en del af underviserne, som oplever, at non-EU-/EØS-studerende har sproglige udfordringer. Fx vurderer 22 % af underviserne, at den gennemsnitlige non-EU-/EØS-studerende er dårlig eller meget dårlig til at forstå talt engelsk, mens 40 % vurderer, at de non-EU-/EØS-studerende gennemsnitligt er dårlige eller meget dårlige til at tale engelsk. Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at betalingsstuderende kun udgør 6 % af det samlede optag på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser.

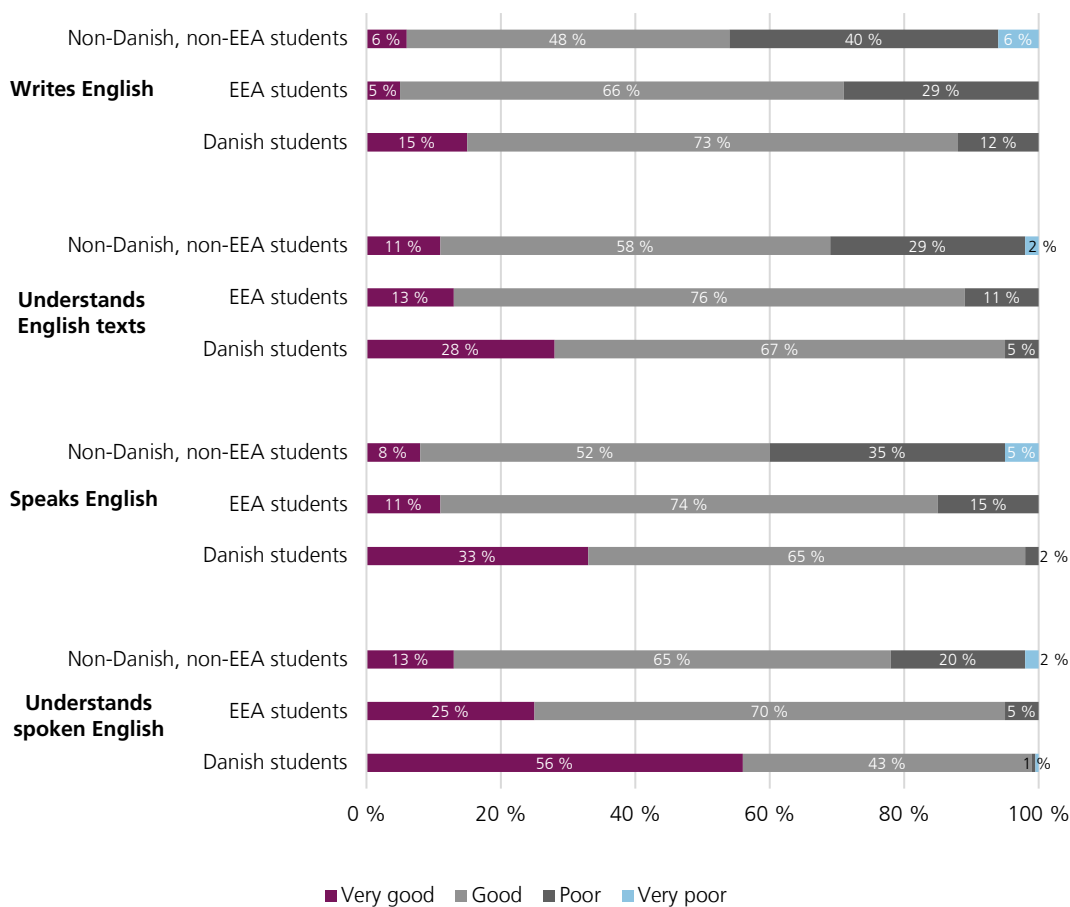
Ser vi nærmere på EU-/EØS-studerende, vurderer mere end 70 % af underviserne, at de er gode eller meget gode til at forstå, tale, skrive og læse engelsk. Eksempelvis er der 89 % af underviserne, der vurderer, at de er gode eller meget gode til at forstå engelske tekster. Der er dog en gruppe af undervisere, der oplever, at den gennemsnitlige EU-/EØS-studerende har sproglige vanskeligheder. Fx vurderer 29 % af underviserne, at EU-/EØS-studerende gennemsnitligt er dårlige til at skrive engelsk, 11 %, at de er dårlige til at forstå engelske tekster, og 15 %, at de er dårlige til at tale engelsk.

Et lignende billede ser vi med hensyn til vurdering af de danske studerende. Her er det over 88 % af underviserne, der vurderer, at de danske studerende er gode eller meget gode til at forstå, tale, skrive og læse engelsk, jf. figur 6. Der er dog også en mindre gruppe af underviserne, der oplever, at den gennemsnitlige danske studerende har sproglige vanskeligheder. Fx vurderer 13 % af underviserne, at de danske studerende gennemsnitligt er dårlige til at skrive engelsk, og 5 %, at de er dårlige til at forstå engelske tekster, jf. figur 6.

Det billede, underviserne her tegner af spredning blandt de studerende, spiller ikke sammen med, at de studerende generelt scorer højere end kravene til testscore i engelsktest, jf. afsnit 4.4. Det kan der være flere forklaringer på. For det første er det ikke alle ansøgere, der skal have gennemført en engelsktest, i og med at nogle institutioner giver dispensation til nogle grupper af ansøgere. For det andet kunne det tyde på, at engelsktesten måske ikke tegner det mest reelle billede af de studerendes engelskkompetencer. Vi har ikke vurderet kvaliteten af testene, men det fremgår dog også af interviewene med medarbejdere i optagelsessekretariater og lignende, at de oplever, at der er stor forskel på kvaliteten af testene.

Figur 6
Underviserens vurdering af de studerendes engelskkompetencer fordelt på kompetencer og grupper af studerende, pct. N = 246

In your experience, how is the general English proficiency of the average ... student at the beginning of an English-taught AP full degree programme?

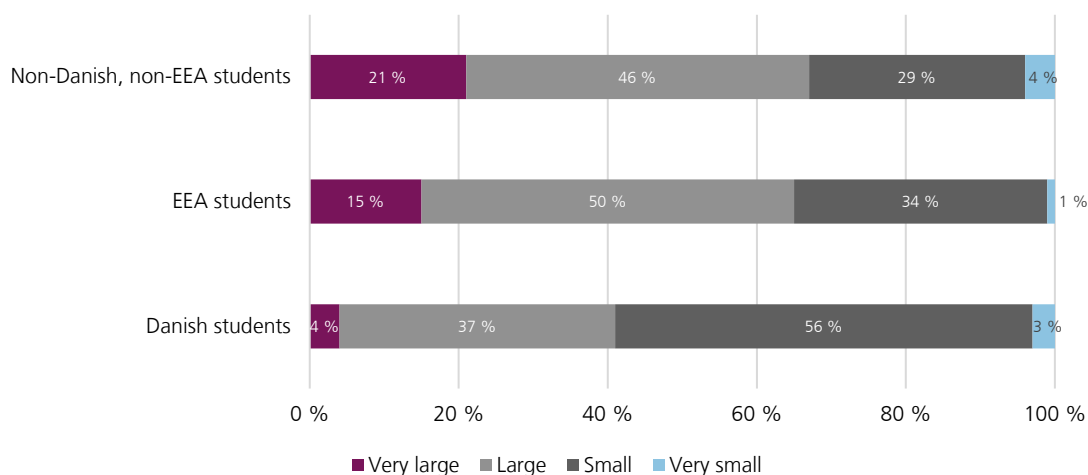
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.

Note: Der indgår kun respondenter, der har svaret ja til, at de underviser de pågældende grupper af studerende på den engelsksprogede uddannelse, som de har undervist mest på det sidste år. I nederste søjle udgør "Poor og Very poor" begge 1 %.

Underviserne vurderer generelt, at der er stor variation med hensyn til, hvor engelskkyndige de studerende er. Med hensyn til gruppen af non-EU-/EØS-studerende angiver 67 % af underviserne, at der er stor eller meget stor variation. Med hensyn til EU-/EØS-studerende vurderer 64 % af underviserne, at variationen blandt de studerende er stor eller meget stor. Med hensyn til de danske studerende er det 41 % af underviserne, der vurderer, at der er en stor eller meget stor variation, jf. figur 7.

Figur 7
Undervisernes vurdering af variationen i de studerendes engelskkompetencer fordelt på grupper af studerende, pct. N = 241

In your experience, how is the variation in English proficiency among ...?

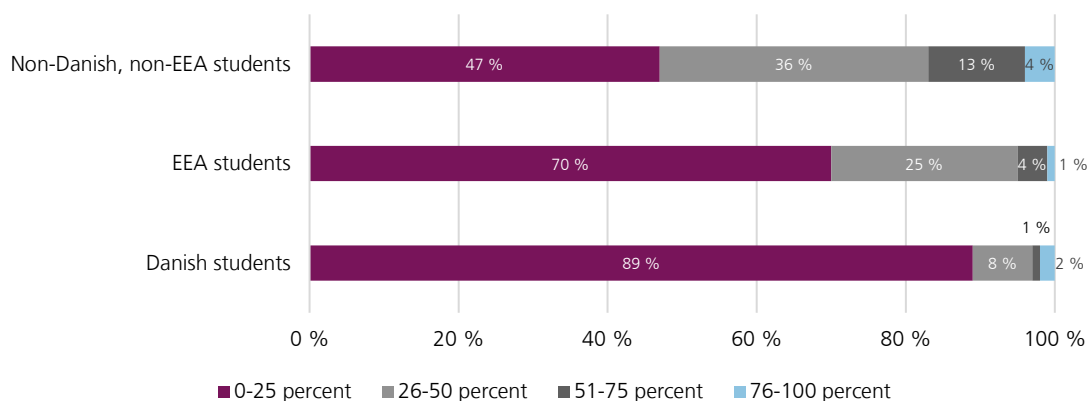
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.

Note: Der indgår kun respondenter, der har svaret ja til, at de underviser de pågældende grupper af studerende på den engelsksprogede uddannelse, som de har undervist mest på det sidste år.

En anden måde at anskue variationen i de studerendes engelskkompetencer på er at se på andelen, som har vanskeligt ved at forstå pensum grundet sproglige udfordringer. Her er det igen non-EU-/EØS-studerende, der skiller sig ud. 17 % af underviserne vurderer, at over 50 % af disse studerende har vanskeligt ved at forstå pensum, mens 36 % vurderer, at mellem 26 og 50 % af de studerende har vanskeligt ved at forstå pensum, jf. figur 8. Med hensyn til EU-/EØS-studerende er der 5 % af underviserne, der vurderer, at over 50 % af disse studerende har vanskeligt ved at forstå pensum, mens 25 % vurderer, at mellem 26 og 50 % af de studerende har vanskeligt ved at forstå pensum. Ser vi på de danske studerende, vurderer hovedparten af underviserne, at det er mellem 0 og 25 % af de studerende, der har vanskeligt ved at forstå pensum, 8 %, at det er mellem 26 og 50 %, og de resterende 3 %, at det er mere 50 %, der har vanskeligt ved at forstå pensum.

Figur 8
Undervisernes vurdering af, hvor stor en andel af de studerende, der har vanskeligt ved at forstå pensum grundet sproglige udfordringer, pct. N = 231

In your experience, what proportion of ... students is at an English proficiency level that causes them difficulties in understanding the curriculum and what is taught in class?

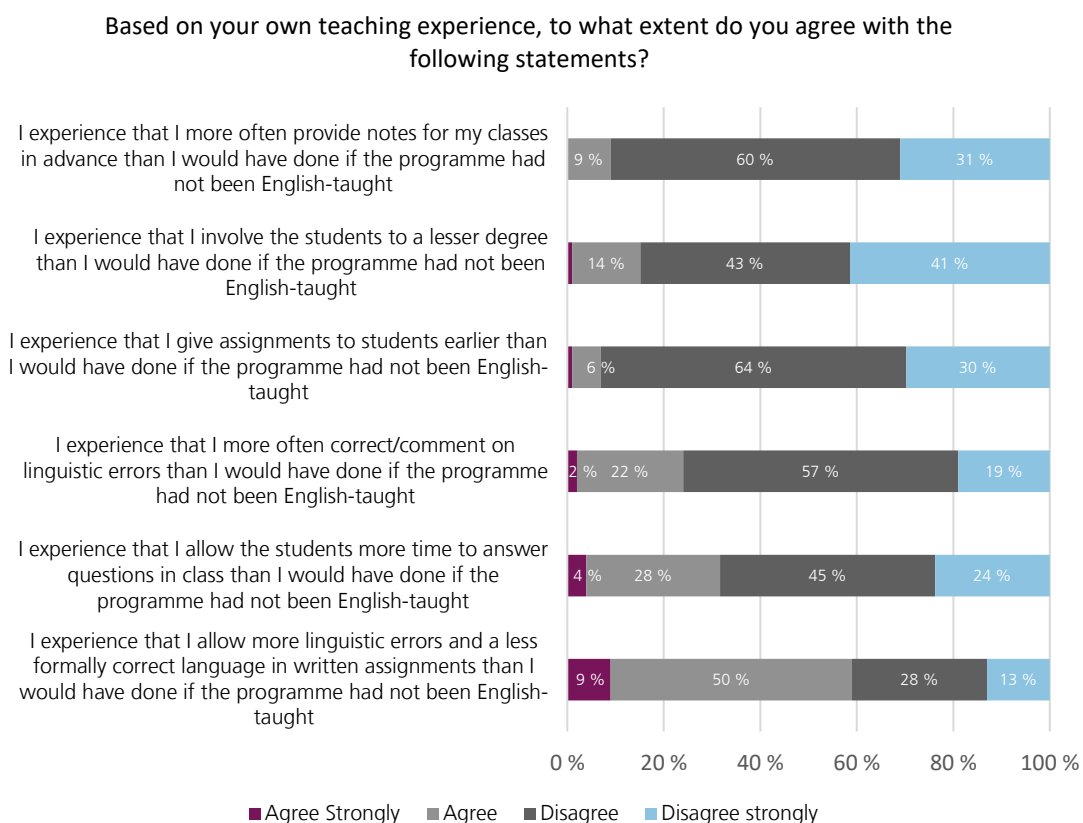
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.

Note: Der indgår kun respondenter, der har svaret ja til, at de underviser de pågældende grupper af studerende på den engelsksprogede uddannelse, som de har undervist mest på det sidste år.

5.2.1 Variationen i de studerendes sprogkompetencer påvirker undervisningen

I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt underviserne om, hvorvidt de oplever forskellige situationer i deres undervisning. Generelt oplever underviserne ikke, at de er nødt til at udlevere noter forud for undervisningen, at de skal udlevere opgaverne tidligere, eller at de involverer de studerende mindre. 59 % af underviserne angiver dog, at de tillader flere grammatiske fejl og mindre formelt sprog i skriftlige opgaver, jf. figur 9. 32 % giver de studerende mere tid til at svare på spørgsmål i undervisningen, mens 24 % oplever at rette sproglige fejl oftere, end de ville have gjort, hvis ikke undervisningen var på engelsk.

Figur 9
Undervisernes vurdering af, hvorvidt de oplever forskellige situationer i undervisningen, pct. N = 246

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.

Note: Der indgår kun respondenter, der har svaret ja til, at de har undervist på dansk på en engelsksproget erhvervsakademiuddannelse. I anden og tredje søjle udgør "Agree Strongly" 1 %.

5.3 Sprogkompetencer er ikke en del af førsteårsprøver og stopprøver

Stopprøver og førsteårsprøver er potentielle midler til at revurdere, om de studerende har de engelskkompetencer, det kræver at gennemføre en engelsksproget erhvervsakademiuddannelse. Stopprøver skal her forstås som test tidligt i uddannelsen, som ikke er en deciderede prøver, men som de studerende skal bestå for at fortsætte på uddannelsen.

Af redegørelserne fremgår det, at de studerendes engelskkompetencer ikke spiller ind i bedømmelsen af førsteårsprøven. Her er det de studerendes faglige kompetencer, som vurderes. De eneste tilfælde, hvor de sproglige kompetencer spiller ind, er der, hvor det er en del af læringsmålene. Et eksempel er på Design, Technology and Business, hvor det klart fremgår af studieordningen, at sproglige kompetencer spiller ind i bedømmelsen: "In the assessment of the student's performance in connection with written exams and oral exams with a written exam basis

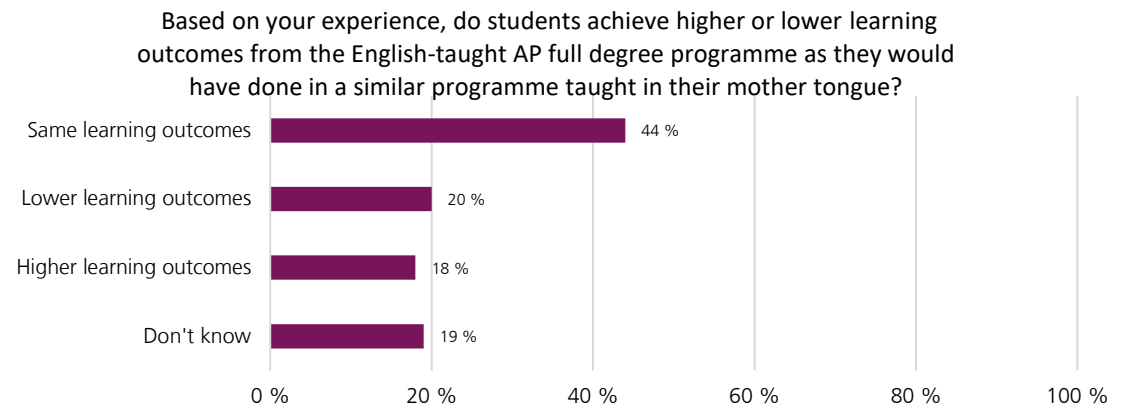
worked out by the student, the student's spelling and formulation abilities comprise an important part."⁶

Det varierer meget på tværs af både udbydere og uddannelser, om der er stopprøver inden for det første år af uddannelsen. På EASV, EA Dania, EAAA, EASJ, VIA, Cphbusiness og IBA benytter man sig ikke af stopprøver. UCN, KEA og EAL har stopprøver på nogle uddannelser. Her gælder der dog samme princip som ved førsteårsprøver; det er en faglig vurdering, og sproglige kompetencer spiller kun ind, i det omfang det er en del af uddannelsens læringsmål. Flere ledere fremhæver desuden i interviewene, at stopprøverne primært har til formål at sikre, at de studerende er studieaktive.

5.4 De studerendes læringsudbytte er det samme eller større

I spørgeskemaundersøgelsen er underviserne blevet bedt om at vurdere de studerendes læringsudbytte set i forhold til, hvis de havde gennemført en lignende uddannelse på deres modersmål. Som det fremgår af figur 10, vurderer 44 % af underviserne, at de får det samme læringsudbytte, 20 %, at de studerende får et mindre læringsudbytte, og 18 %, at de studerendes læringsudbytte er større. Sidst, men ikke mindst, er der 19 % af underviserne, der angiver, at de ikke ved, om de studerende får et større, et mindre eller det samme læringsudbytte set i forhold til, hvis de havde gennemført en lignende uddannelse på deres modersmål.

Figur 10
Undervisernes vurdering af de studerendes læringsudbytte, pct. N = 280

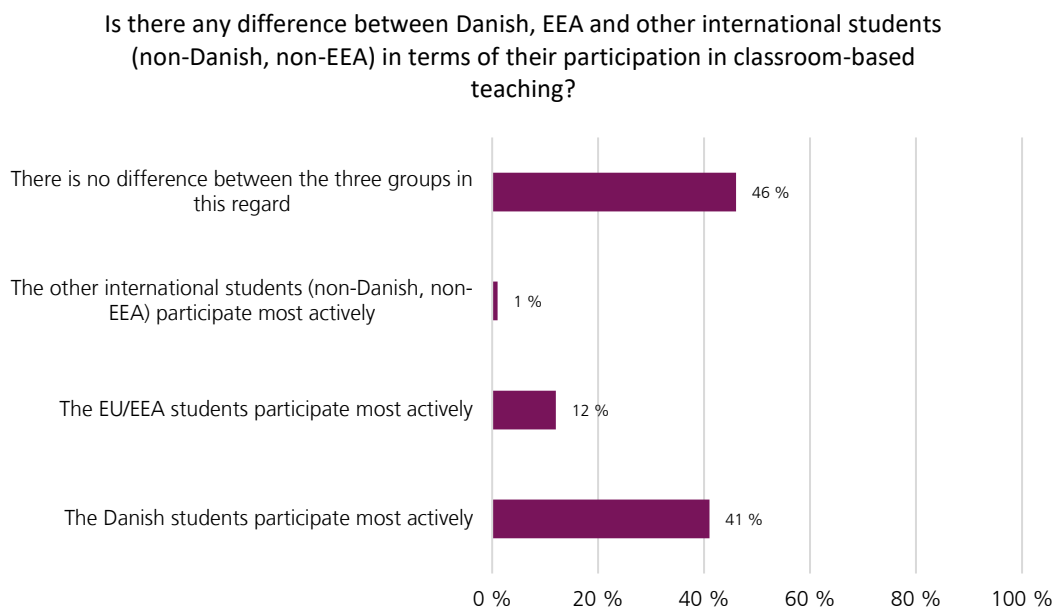

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.

Der er signifikant forskel på, hvordan underviserne på henholdsvis de økonomisk-merkantile uddannelser og de IT- og designfaglige uddannelser vurderer de studerendes læringsudbytte. På de økonomisk-merkantile uddannelser er der 23 % af underviserne, der vurderer, at de studerende får et større læringsudbytte. Dette gælder 13 % af underviserne på IT- og designfaglige uddannelser.

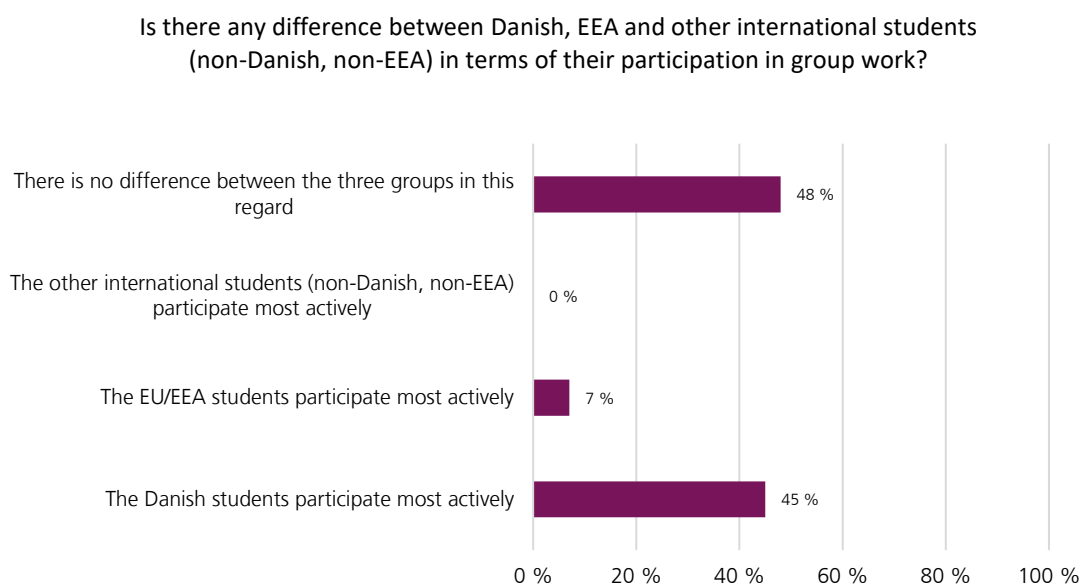
⁶ Studieordning for Design, Technology and Business, VIA: <http://en.via.dk/programmes/design/design-technology-and-business-ap-degree/surveys-and-legal-documents>.

Figur 11
Undervisernes vurdering af forskellige grupper af studerendes deltagelse i undervisningen, pct. N = 221

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.
 Note: Der indgår kun respondenter, der har svaret ja til, at de underviser både danske studerende, EU/EØS-studerende og andre internationale studerende (ikke danske eller EU/EØS-studerende) på den engelsksprogede uddannelse, som de har undervist mest på det sidste år.

Figur 12
Undervisernes vurdering af forskellige grupper af studerendes deltagelse i gruppearbejde, pct. N = 221

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser, EVA 2016.
 Note: Der indgår kun respondenter, der har svaret ja til, at de underviser både danske studerende, EU/EØS-studerende og andre internationale studerende (ikke danske eller EU/EØS-studerende) på den engelsksprogede uddannelse, som de har undervist mest på det sidste år.

5.4.1 Gennemsnitskarakteren for afgangsprøjskter er generelt lavere på de engelsksprogede uddannelser

Karakter for afgangsprøjskter kan ses som en indikator for de studerendes faglige niveau. Ser vi nærmere på karaktergennemsnit for afgangsprøjskter, viser de tal, institutionerne har indberettet, at de studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser i gennemsnit får et-to

karakterpoint mindre. Karaktergennemsnittet dækker over både de danske og internationale studerende, som er indskrevet på en engelsksproget uddannelse. Endvidere dækker det selvfølgelig over variationer. Der er fx eksempler på, at de studerende på engelsksprogede uddannelser i gennemsnit får en højere karakter end de studerende på en tilsvarende dansksproget uddannelse (se bilag 1). Fx var gennemsnittet på IT Technology 7,8 på den engelsksprogede uddannelse på EAAA i 2015, mens det var 7,6 på den dansksprogede. Der er også eksempler på, at karaktergennemsnittet falder eller stiger markant fra et år til et andet. Fx var karaktergennemsnittet på Multimedia Design and Communication på Cphbusiness 6,4 i 2014, 5,1 i 2015 og 7,4 i 2016.

Der kan være mange årsager til, at de studerende på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser i gennemsnit ligger et-to karakterpoint under de studerende på de dansksprogede uddannelser. Det er ikke muligt i denne analyse at tage højde for de studerendes baggrund, herunder deres karakterer på ungdomsuddannelsen, hvilket vi ved fra forskning og andre undersøgelser,⁷ har stor betydning for, hvordan den enkelte klarer sig på en videregående uddannelse. Forskelle i karakterniveauet kan potentielt skyldes forskelle i indgangsniveau.

Et gennemsnit kan samtidig dække over store variationer, fx at der er mange, der får 02, og mange, der får 12, eller at alle karakterer fordeler sig omkring gennemsnittet. Vi har blot bedt institutionerne om at indrapportere gennemsnit, hvilket selvsagt ikke siger noget om variationen inden for et givent hold af studerende. Det ændrer dog ikke på, at der er en gruppe studerende på de engelsksprogede uddannelser, som gennemsnitligt set klarer sig dårligere i forbindelse med afgangprojektet.

Under interviewene med lederne har vi spurgt ind til deres overvejelser med hensyn til forskellen i karaktergennemsnit i forbindelse med afgangprojekter. En af de forklaringer, der går igen, er, at afgangprojektet på flere uddannelser ofte er et projektarbejde, hvilket er en form, som er uvant for mange internationale studerende. Dette kan også være en af forklaringerne på, at dumpeprocenten, forstået som procentdelen af dem, som dumper i forbindelse med deres første eksamensforsøg, er højere på de engelsksprogede uddannelser. En anden forklaring går på, at særligt betalingsstuderende i højere grad fortsætter deres uddannelse, selvom deres karakterer er meget lave, og de har dumpet i forbindelse med flere eksamensforsøg. Her er de danske studerende på de danske uddannelser mere tilbøjelige til at falde fra, hvis de får meget lave karakterer eller har svært ved at bestå eksaminer. Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at betalingsstuderende kun udgør 3 % af det samlede optag på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser.

⁷ EVA 2015: "Gymnasiekarakterers betydning for succes på videregående uddannelser"

6 Metode

Notatet er baseret på en række forskellige datakilder, som beskrives i dette kapitel.

Deskresearch af sprogkrav på danske og internationale udbud

For at kunne vurdere, hvilke krav til sproglige forudsætninger der stilles på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser sammenlignet med sammenlignelige uddannelser i udlandet og uddannelser på højere niveauer i Danmark, er der foretaget en deskresearch vedrørende sprogkrav på danske og internationale udbud. Med hensyn til de danske udbud har institutionerne i 2015 indrapporteret, hvilket sprogkrav de stiller, til ministeriet. EVA har dobbelttjekket erhvervsakademiernes oplysninger, dels ved hjælp af deskresearch af hjemmesider, dels ved hjælp af interview med medarbejdere, der står for optagelse af internationale studerende. Erhvervsakademiuddannelser, som vi kender dem i Danmark, findes stort set ikke i andre lande. Hvad angår den internationale sammenligning, har EVA efter dialog med ministeriet og udbudsinstitutionerne valgt at fokusere på Holland og England, da det er her, man finder de mest sammenlignelige uddannelser. De konkrete uddannelser er fremsøgt via onlineuddannelsesoversigter i henholdsvis Holland og England. Ud fra relevante parametre såsom uddannelsestype og hovedområde har EVA fremsøgt sammenlignelige uddannelser. Der er i forbindelse med udvælgelsen af uddannelserne taget hensyn til, at de skal repræsentere forskellige institutioner samt dække de hovedområder, som er repræsenteret af de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser i Danmark. I hvert land er der udvalgt otte tilfældige uddannelser, der samlet set dækker de forskellige hovedområder.

Analyse af de studerendes testscore i engelsktest, optag 2015

For at opnå indsigt i de optagne studerendes engelskkompetencer ved begyndelsen af uddannelsen har EVA indhentet data om de studerendes optagelsesgrundlag, herunder den testscore, som de opnåede i den adgangsgivende engelsktest, for sommeroptaget i 2015. Dette har givet mulighed for at sammenligne niveauet af de studerendes testscore i forhold til de krav til engelsktest, som der er på andre typer af uddannelser i Danmark, navnlig professionsbacheloruddannelser og universitetsuddannelser. Ligeledes vil det give en indikation af, hvilke konsekvenser det vil have for optaget, hvis kravene til engelskkompetencer bliver øget.

Ikke alle institutioner har haft mulighed for inden for den korte tidsramme at indrapportere tallene. Således bygger denne del på tal fra EASJ, EA Dania, IBA, EAAA, EAL, KEA, UCN og VIA.

Institutionerne har indsendt data om i alt 1.062 studerende. Heraf blev 78 klassificeret som missing, enten fordi det ikke fremgik, hvilken test de havde taget, eller fordi testscoren var omregnet til en anden skala. For at sikre et tilstrækkeligt antal personer pr. test har vi valgt i analysen at fokusere på følgende fire test: IELTS, TOEFL, internetbaseret, Cambridge Certificate of Advanced English (CAE) og Oxford Online Placement Test. Ud af de 984 personer var der 674, der havde taget en af de fire test. De resterende 302 havde taget en anden test end de fire nævnte.

Analyse af årsager til afslag på optagelse, optag 2014

Styrelsen har indsamlet data om de ansøgere, som har ansøgt om optagelse på en videregående uddannelse via KOT, men som ikke er blevet optaget. Analysen af afslag på optagelse tog udgangspunkt i disse data og undersøgte, på hvilken baggrund ansøgere til de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser ikke er blevet optaget, for at få indsigt i, hvorvidt der gives afslag på optagelse på baggrund af manglende sproglige kompetencer. Der findes dog ikke en specifik kategori, der hedder afslag på grund af manglende engelskkompetencer, hvorfor det ikke var muligt at afgøre, hvor mange ansøgere der får afslag som følge heraf.

Interviewundersøgelse blandt studievejledere mv.

For at opnå en dybdegående indsigt i institutionernes optagepraksis er der blevet gennemført en interviewundersøgelse blandt medarbejdere, der står for optagelse af internationale studerende på uddannelsesinstitutionerne, og som derved har indblik i optagelseskrav og vejleder studerende i forbindelse med optagelse. Interviewundersøgelsen skulle bidrage med indsigt i, hvordan udbudsinstitutionerne vurderer ansøgeres engelskkompetencer, og eventuelt i, om der forekommer dispensationer i forbindelse hermed. Der er gennemført et telefoninterview af ca. en times varighed med en studievejleder eller lignende fra hver udbudsinstitution for at dække alle udbudssteder.

Redegørelse fra ledelsen

Formålet med de skriftlige redegørelser er at få et indblik i, dels hvordan ledelserne arbejder med at sikre det faglige niveau i undervisningen, dels ledelsens generelle erfaringer med og strategiske overvejelser med hensyn til udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser.

Skabelonen til redegørelserne indeholdt spørgsmål af faktuel karakter, fx spørgsmål om underviserens engelskkompetencer og test heraf. Endvidere indeholdt redegørelsen spørgsmål af mere refleksiv karakter, fx spørgsmål som "Hvilke strategiske overvejelser gør I jer som institution med hensyn til det fremtidige udbud af engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser?".

EVA udarbejdede en vejledning om og en skabelon for redegørelserne.

I skabelonen for redegørelsen var der kun fokus på full degree-studerende. Institutionerne blev endvidere bedt om at skelne mellem studerende fra EU-/EØS-lande, danske studerende og øvrige internationale studerende, i det omfang det var muligt.

I forbindelse med indrapportering af karaktergennemsnit bad vi institutionerne om at indrapportere karaktergennemsnit for afgangsprojektet for alle engelsksprogede og dansksprogede uddannelser for år 2012, 2013, 2014, 2015 og 2016. En enkelt institution havde ikke mulighed for at trække data i sine administrative systemer inden for tidsrammen, mens to institutioner ikke havde mulighed for at trække data for alle årene, jf. bilag 1. Da vi ikke har bedt institutionerne om at indrapportere på individniveau, sætter det sine begrænsninger for de analyser, det har været muligt at gennemføre; fx er det ikke muligt at udtale sig om variationen med hensyn til karakter.

Opfølgende interview med ledelsespersoner

Lederinterviewene havde til formål at sikre, at de oplysninger, der er hentet ind via redegørelserne, var fyldestgørende. Der er gennemført et interview med én leder fra hver institution. Interviewene er foretaget som telefoninterview.

Spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser

EVA har gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Formålet med spørgeskemaundersøgelsen var at opnå viden om, hvordan de studerendes og underviserens engelskkompetencer har betydning for det faglige niveau i undervisningen. Spørgeskemaundersøgelsen vedrører både underviserens vurdering af de studerendes engelskkompetencer og deres vurdering af deres egne engelskkompetencer.

Udarbejdelse og validering af spørgeskemaet

EVA udarbejdede spørgeskemaet på baggrund af en indledende deskresearch. Derudover tager spørgeskemaet afsæt i det spørgeskema, der blev anvendt i EVA's tidligere undersøgelse af de engelsksprogede uddannelser (*Engelsksprogede uddannelser: Erfaringer fra erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser*, 2011). Spørgeskemaet er desuden blevet pilottestet af ti undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser.

Pilottestene foregik, ved at testpersonerne fik tilsendt spørgeskemaet elektronisk, hvorefter de blev ringet op af EVA, som gennemførte et telefoninterview for at få testpersonernes kommentarer til spørgeskemaet. Pilottesterne blev bedt om at forholde sig til, om spørgsmål, svarkategorier

og begreber, der blev anvendt i spørgeskemaet, var relevante, forståelige og dækkende. Projektgruppen justerede spørgeskemaet på baggrund af en samlet vurdering af de indkomne kommentarer.

Population

Populationen er opgjort som samtlige undervisere på de engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser. Den samlede population er på i alt 465 undervisere fordelt på ti forskellige institutioner og fire forskellige hovedområder (IT og design er i denne undersøgelse lagt sammen). Fire respondenter er trukket fra grundet fejl i e-mailadresserne, hvorfor 461 respondenter i målgruppen har modtaget spørgeskemaet.

Praktisk gennemførelse af spørgeskemaundersøgelsen

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført som en webbaseret undersøgelse, hvor hver respondent har modtaget en informations-e-mail med et link til spørgeskemaet. Rykkerproceduren bestod af én rykker-e-mail. Respondenten modtog informations-e-mailen 1. august 2016, og rykkeren blev udsendt en uge efter, 8. august 2016. På de institutioner, hvor der 10. august 2016 var en lav svarprocent, blev lederen kontaktet og bedt om at sende en reminder ud til underviserne. Spørgeskemaundersøgelsen blev lukket 15. august 2016.

Svarprocent og bortfald

I alt 280 ud af 461 respondenter har besvaret spørgeskemaet. Dette giver en samlet svarprocent på 61.

Af den nedenstående tabel fremgår, hvorvidt respondenterne adskiller sig fra de personer, der ikke har besvaret spørgeskemaet. Det undersøges ved at se nærmere på fordelingen af de indkomne svar i forhold til fordelingen af bortfaldet på variablene hovedområde og institution.

Tabel 6
Bortfaldanalyse for undersøgelsen blandt undervisere på engelsksprogede erhvervsakademiuddannelser: institution

	Population		Analyseudvalg	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Cphbusiness	44	10 %	32	11 %
EA Dania	24	5 %	21	8 %
EASJ	41	9 %	30	11 %
IBA	24	5 %	21	8 %
EASV	27	6 %	23	8 %
EAL	78	17 %	39	14 %
EAAA	59	13 %	30	11 %
KEA	35	8 %	20	7 %
UCN	78	17 %	44	16 %
VIA	51	11 %	20	7 %
Total	461	100 %	280	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse 2016.

Tabel 7
Bortfaldanalyse for undersøgelsen blandt undervisere på engelsksprogede
erhvervsakademiuddannelser: hovedområde

Hovedområde	Population		Analyseudvalg	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Biotechnology and Laboratory Technology	5	1 %	3	1 %
Business and Economics	181	39 %	125	45 %
IT and Design	232	50 %	128	46 %
Technical	43	9 %	24	9 %
Total	461	100 %	280	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse 2016.

Det fremgår af ovenstående tabeller, at fordelingerne mellem populationen og respondenterne ligger meget tæt, når det gælder institutionsvariablen. Den største forskel mellem populationen og analyseudvalget gør sig gældende for VIA, som er underrepræsenteret i analyseudvalget. Med hensyn til variablen hovedområde adskiller fordelingen i analyseudvalget sig ligeledes i mindre grad fra populationen. Som det fremgår af ovenstående tabel, er undervisere inden for hovedområdet Business and Economics en smule overrepræsenterede i undersøgelsen, hvorimod undervisere fra hovedområdet IT and Design er en smule underrepræsenterede. Der er dog tale om små forskelle, og vi betragter derfor svarfordelingen og spørgeskemaundersøgelsen generelt som meget tilfredsstillende.

Analytiske bemærkninger

På grund af en teknisk fejl er et af spørgsmålene i spørgeskemaet ikke formuleret forståeligt. Det drejer sig om spørgsmålet "In which of the following languages are you most proficient for the purpose of teaching in English?". Spørgsmålet skulle have lydt: "In which of the following languages are you most proficient?". Svarmulighederne var "Dansk", "Engelsk" eller "Andet sprog". Undervisere, der svarede "Engelsk", hvilket gjaldt 61 %, har efterfølgende ikke fået spørgsmålene "Have you taken English courses or received any other form of support from your current employer in connection with teaching in English?" og "To what extent do you agree with the following statements? In my experience, having to teach in English affects my teaching in the way that I rely more on didactic teaching methods than I would otherwise have done". Dette har selvfølgelig betydning for de konklusioner, der kan drages.

Appendiks A

Karaktergennemsnit for afgangsprojekter

Tabel 8
Oversigt over resultater på afgangspjekt 2012-2016 - Cphbusiness

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns. Dumpe -%	Antal		Gns. Dumpe -%	Antal		Gns. Dumpe -%	Antal		Gns. Dumpe -%	Antal		Gns. Dumpe -%	Antal	
Dansksprogede															
Datamatiker			8,7	0	40		8,5	6	36	7,7	0	60	8,7	5	19
Markedsfø- ringsøko- nom			7,2	3	328		7	2	329	7,4	2	343	8,2	3	264
Multimedie- designer			7,1	12	49		7,6	2	52	8,8	2	51	8,5	0	46
Serviceøko- nom			7,4	7	176		7,2	1	153	7,7	1	207	8,4	1	168
Engelsksprogede															
Datamatiker			8,5	0	11		7,9	0	18	6,7	10	21	4,5	0	2
Markedsfø- ringsøko- nom			6,2	6	137		6,2	5	133	6,5	7	116	6,9	12	89
Multimedie- designer			5,9	26	23		6,4	17	24	5,1	35	23	7,4	23	26
Serviceøko- nom			7,3	8	84		7,5	8	103	7,7	5	141	7,7	4	82

Kilde: Cphbusiness' egen indberetning

Note: Gennemsnitskaraktererne er baseret på det totale antal karakterer givet på de engelsksprogede hold. Det vil sige, at tallet rummer resultater for både de danske og de internationale studerende indskrevet på de engelsksprogede uddannelser.

Det skal bemærkes, at det årlige optag på den engelsksprogede multimedieuddannelse er lavt, og dermed dækker de forholdsvis høje dumpeprocenter over få personer. Fra og med 2015 har Cphbusiness kun oprettet ét årligt engelsksproget mod to tidligere. De høje dumpeprocenter vedrører optaget fra 2014 og tidligere. Dumpeprocenten er så høj, fordi flere studerende er gået til eksamen flere gange, og grundet beregningsformen tæller med i statistikken for hver gang, de er gået til eksamen. Det er således ikke over 30 % af en årgang, der er dumpet, da dem, der består, kun tæller med i populationen (nævneren) en gang. Cphbusiness' analyser viser desuden, at langt de fleste af dem, der dumper hovedopgaven i første eller andet forsøg, strammer sig an og ender med at bestå og dimittere. Hvis man i stedet for eksamensforsøget ser på personer, dækker de 96 eksamensforsøg i tabellen ovenfor over 83 personer. Af disse har 72 af dem bestået deres hovedopgave. Af de 11 der ikke endnu har bestået, har de 5 nogen ved den netop overståede eksamenstermin haft deres første eksamensforsøg. Reelt er der altså tale om 6 personer ud af 83 (ca. 7%), som ikke er lykkedes med at bestå deres hovedopgaveeksamen. Men som nævnt har Cphbusiness længe været opmærksom på problematikken og handler på den gennem de nævnte tiltag (se 1.1), således vi bliver bedre til at sikre, at de studerende går til den afsluttende eksamen med de rette forudsætninger og forberedelse.

Tabel 9
Oversigt over resultater på afgangsprøvet 2012-2016 – EA Dania

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns. -%	Dumpe	Antal	Gns. -%	Dumpe	Antal	Gns. -%	Dumpe	Antal	Gns. -%	Dumpe	Antal	Gns. -%	Dumpe	Antal
Dansksprogede															
Autoteknolog	7,5	0	12	8,8	0	10	8,1	0	16	7,6	0	16	7,8	0	16
Markedsføringsøkonom	7	2,6	77	6	3,2	62	7,5	1,4	74	7,7	5,4	56	7,7	3	67
Serviceøkonom	7,5	6,3	96	7	2,6	116	7,8	2,4	84	8,1	2,6	78	8	0	60
IT-teknolog	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Engelsksprogede															
Autoteknolog	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,6	9,1	11	8	40	5
Markedsføringsøkonom	5,6	25	32	4,8	11,1	27	5,9	11,4	35	6,6	0	36	5,9	6,3	32
Serviceøkonom	6,5	6,3	16	6,4	0	23	5,8	16	25	6,1	8,3	24	7,8	3,3	30
IT-teknolog	7,5	14,3	7	10	0	1	7	18,2	11	7,3	5,6	18	8,4	0	13

Kilde: EA Dania's egen indberetning

Note: Gennemsnit = summen af beståede karakterer / antal beståede karakterer. Dumpeprocent = antal dumpekarakterer ift. antal. Antal = antal cpr.nr. med karakter fra afsluttende eksamen.

Tabel 10
Oversigt over resultater på afgangsprøvet 2012-2016 - Erhvervsakademi Kolding

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns. -%	Dumpe	Antal	Gns. -%	Dumpe	Antal	Gns. -%	Dumpe	Antal	Gns. -%	Dumpe	Antal	Gns. -%	Dumpe	Antal
Dansksprogede															
Markedsføringsøkonom	8,8	0	59	7,6	0	49	6,7	0	68	7,2	0	56	7,5	1,4	71
Finansøkonom	7,8	0	84	6,5	1,1	93	7,1	0	73	6,3	0	110	6,3	1,9	108
Multimediedesign	8,8	0	28	8,7	0	24	8,1	0	41	7,0	0	42	6,8	7	71
Entrepreneur and Design Management	-	-	-	-	-	-	6,9	0	16	8,9	0	14	9,1	5,2	19
Engelsksprogede															
Markedsføringsøkonom	6,7	0	74	5,8	2,1	47	5,3	0	59	5,2	3,3	59	6,7	6,5	47

Fortsættes på næste side

Fortsat fra forrige side

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal
	-%			-%			-%			-%			-%		
Finansøkonom	-	-	-	7,3	0	9	5,0	16,7	12	5,0	0	19	8,1	9,1	11
Multimediedesign	7,2	0	49	8,0	3,1	32	6,8	0	43	7,2	0	67	7,8	12	33
Entrepreneur and Design Management							5,3	0	6	6,7	0	9	6,0	*37,5	8

Kilde: IBA's egen indberetning

Note: *kun 5 ud af 8 bestod derfor det høje tal

Bemærk: uddannelsen E-designer er først oprettet i 2012 og de første studerende dimitterede i 2014.

Bemærk: ingen engelske Finansøkonomere i 2012.

Kommentarer til skema vedr. karakterniveau og dumpeprocent:

Markedsføringsøkonom:

Der er karakterfremgang over de sidste to år for både danske studerende og internationale studerende. Dette skyldes bl.a. øget fokus på metodefag og ændrede vejledningsforløb for både danske og internationale studerende.

Forskellen mellem danske studerende og EU/EØS studerende skyldes, at danske studerende har en lidt bedre forståelse for teoriansvendelse og kritik, hvor internationale studerende har lidt mere fokus på teoribeskrivelse og forståelse. Den øgede dumpeprocent (på både den danske og internationale del) skyldes øgede krav i metodefagene.

Finansøkonom:

På finansøkonomstudiet er der ikke nogen entydig forskel i karaktergennemsnittet for det afsluttende eksamensprojekt mellem de danske hold og det internationale hold. I 2013 og 2016 var gennemsnittet højest på det internationale hold, mens det var højest på de danske hold i 2014 og 2015. Mht. dumpeprocenten, er denne højere for de internationale studerende end for de danske studerende, hvor den er tæt på 0. En del af forklaringen kan være, at de danske studerende undlader at aflevere deres opgave, hvis de ikke er helt sikre på, at den vil kunne bestå. De internationale studerende er mere tilbøjelige til at aflevere uanset om eksamensprojektet opfylder kravene.

Multimedie:

Der er på uddannelsen multimediedesigner ikke markante forskelle på karakterne mellem de internationale studerende og de dansksprogede studerende. Der er dog en tendens til at de danske studerende i nogle år ligger ca. 1 karakter højere end de internationale. På multimedie er eksamensformen af stor betydning for den endelige karakter, da det er en præsentationseksamen, hvor den studerende skal præsentere projekt og produkt over for censor og eksaminator og efterfølgende i en dialog med disse demonstrere sine kompetencer. Det er klart, at sproget vil have indflydelse på den endelige eksamenskarakter.

E-design:

E-design er en relativ ny uddannelse, hvilket afspejler sig i skemaerne ovenfor. Ligesom på multimedieuddannelsen er eksamensformen en præsentationseksamen, hvor formen er anderledes end de former for eksaminer de internationale studerende kender fra de tidligere uddannelsesinstitutioner, de har gået på i hjemlandene inden de startede på EA Kolding. Her har form og sprog ligeledes indflydelse på den endelige karakter.

Tabel 11
Oversigt over resultater på afgangprojekt 2012-2016 - Erhvervsakademi Sjælland

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal
	-%			-%			-%			-%			-%		
Dansksprogede															
Datamatikere	7,0	40	9	9,1	0	27	8,5	8	22	9,3	7	42	9,9	5	37
Finansøkonom	6,2	1	66	8,1	6	59	7,0	8	58	6,4	7	75	8,4	6	61

Fortsættes på næste side

Fortsat fra forrige side

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal
	-%			-%			-%			-%			-%		
Handels- økonom	6,9	0	16	7,9	0	16	6,6	9	21	7,2	6	29	8,0	17	25
Logistikøko- nom	2,5	50	4	6,9	0	15	9,2	17	5	7,3	5	19	7,3	0	21
Markedsfø- ringsøko- nom	8,4	10	45	6,9	5	101	6,9	11	84	6,9	7	114	7,2	11	107
Multimedie- designer	8,9	11	48	7,8	2	62	7,8	3	73	7,7	8	88	8,3	6	87
Serviceøko- nom	7,6	11	17	5,9	4	23	7,1	0	27	7,6	33	16	8,4	10	27
Engelsksprogede															
Computer Science	6,5	4	23	5,8	5	21	7,7	11	31	7,3	12	30	7,3	18	32
Commerce Manage- ment	5,6	34	19	6,3	12	38	5,6	23	24	6,6	19	52	7,9	8	36
Logistic Ma- nagement							7,9	13	7	6,9	7	13	7,6	14	19
Marketing Manage- ment	5,5	18	63	5,1	14	65	5,0	12	75	5,7	23	62	6,1	8	71
Multimedia Design and Communi- cation	4,8	30	39	6,0	14	44	6,9	39	30	5,5	27	38	7,2	22	49
Service, Hospitality and Tourism Manage- ment	-	-	-	3,7	0	9	6,3	3	29	5,7	43	36	7,0	25	50

Kilde: EASJ's egen indberetning

Note: De angivne år i oversigten refererer til den officielle tælleperiode, der følger undervisningsåret den 1. 10. til 30.9 det efterfølgende år. Karakteren for en afsluttende opgave indgår i det angivne år, hvis eksamensterminen ligger inden for denne periode. Da året 2016 endnu ikke er slut, er der karakterer for dette år, der ikke indgår i denne opgørelse.

De studerende der går til reeksamen bliver gerne registreret på et særligt reksamenshold, og her skelnes der typisk ikke imellem om de er engelsk- eller dansksprogede. Derfor har det været praktisk nødvendigt at trække oplysninger om de hold, de tidligere har gået på for at identificere dem, og ud fra disse afgøre hvorvidt de har gået på et dansk eller et internationalt forløb.

Der bliver specifikt bedt om karakterer for "det afsluttende eksamensprojekt på fjerde semester". Der er dog nogle af uddannelserne, der har en varighed af 2½ år. For disse uddannelser er der til trods for denne variation i uddannelsens længde taget udgangspunkt i det afsluttende eksamensprojekt, selvom det ikke ligger på fjerde, men femte semester. I angivelse af dumpeprocenten er medtaget alle bedømmelser, der er angivet med en karakter eller som ikke værende bestået eksamen. Det betyder, at studerende der er dumpet flere gange, tæller med i dumpeprocenten for hvert forsøg. I henhold til bekendtgørelsen har de tre forsøg.

I kolonnen 'antal' i skemaet er der angivet antallet af afgivne karakterer der lader den studerende bestå. Således referer 'antal' til antallet af dimittender nærmere end antallet af bedømmelser.

Det er først nu i 2016, at EASJ begynder at dele DK og INT uddannelser op rent datamæssigt. Tidligere er alle data blevet samlet for hver enkelt uddannelse og ikke i forhold til om var et DK udbud eller engelsksprogede udbud.

Tabel 12
Oversigt over resultater på afgangsprøvet 2012-2016 - Erhvervsakademi Sydvest

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal
	-%			-%			-%			-%			-%		
Dansksprogede															
Datamatiker	8,3	*	14	7,8	*	17	8,3	*	15	8,2	*	18	8,6	*	24
Multimedie- designer	9,7	*	21	6,9	*	17	10,3	*	26	9,2	*	19	8,1	*	28
Markedsfø- ringsøko- nom	7,3	*	29	7,4	*	34	6,9	*	39	7,2	*	24	8,0	*	42
Engelsksprogede															
Computer Science	8,0	*	3	8,0	*	7	7,3	*	6	5,5	*	8	7,6	*	11
Multimedie- designer	6,8	*	12	7,7	*	17	7,2	*	10	7,4	*	14	7,9	*	16
Markedsfø- ringsøko- nom	4,2	*	20	5,3	*	20	7,2	*	23	5,8	*	36	6,5	*	29
Computer Science	7,9	*	13	7,8	*	7	5	*	6	9	*	10	7,4	*	17
Designstek- nolog	7,8	*	24	7,6	*	21	7,1	*	28	6,4	*	21	8,3	*	33
Markedsfø- ringsøko- nom	6,2	*	23	-	*	0	4	*	2	7,6	*	22	8	*	11

Kilde: EASV's egen indberetning

Note: * Dumpeprocent er ikke opgjort, da det ikke er muligt at validere data i forhold til den ønskede opgørelsesmetode

Tabel 13
Oversigt over resultater på afgangsprøvet 2012-2016 - Erhvervsakademi Aarhus

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal
	-%			-%			-%			-%			-%		
Dansksprogede															
Autotekno- log										6,1		39			
Laborant										9,7		18			
Datamatiker										8		50			
IT-teknolog										7,6		34			
Multimedie- designer										8,2		140			
MM										7,4		219			
Engelsksprogede															
Autotekno- log										6,6		25			
Laborant										9,5		25			

Fortsættes på næste side

Fortsat fra forrige side

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal
	-%			-%			-%			-%			-%		
Datamatiker										6,5		16			
IT-teknolog										7,8		24			
Multimedie- designer										6,6		66			
MM										6,3		39			

Kilde: EAAA's egen indberetning

Note: EAAA har ikke registreret dumpeprocenter på danske og engelsksprogede uddannelser, ligesom vi heller ikke har karaktergennemsnit registreret før 2015. Tallene fra 2016 vil være tilgængelige i oktober 2016 når den indeværende eksamenstermin er afsluttet og tallene er registreret. Se besvarelsen i vedhæftede bilag 8.

Tabel 14
Oversigt over resultater på afgangprojekt 2012-2016 – UCN

	2012			2013			2014			2015			2016			
	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	
	-%			-%			-%			-%			-%			
Dansksprogede																
Automati- onsteknolog			0	10,6		0	8			0	8	0	9	9	20	5
Datamatiker	9,7	2,9	34	8,1	10	40	7,9	5	40	8,5	6	50	8,2	4,3	47	
Designtek- nolog	7	5,3	57	8,2	5,8	52	8,6	2,1	48	7,4	14	57	8,3	4,3	47	
Energitek- nolog	6,6	6,7	15	7,3	0	15	7,9	11,1	18	8,2	11,1	18	9,6	6,7	15	
Finansøko- nom	6,7	6,8	73	7	6,3	79	7	5,7	88	6,8	5,2	77	6,6	13	77	
IT-teknolog	8,3	16,7	12	6,8	14,3	14	9,3	9,1	11	7,5	23,5	17	6,7	11,8	17	
Markedsfø- ringsøko- nom	6,6	0	41	7,6	3,9	51	7,4	1,6	61	8,1	7,7	78	7,8	9,7	124	
Multimedie- designer	7,8	6,7	30	7,9	5,9	34	6,4	6,9	29	7,7	5,8	52	8,2	1,7	59	
Serviceøko- nom	7,2	6,3	48	7,2	10	50	7,4	16,3	86	7,9	22,3	94	8	11,1	99	
Engelsksprogede																
Automati- onsteknolog			0			0			0	7,8	0	4	4,7	0	3	
Datamatiker	6,3	0	12	6	9,5	21	7,2	10	10	7,2	21,4	28	7,8	13,3	30	
Designtek- nolog	6,1	5,6	18	6,4	40,9	22	7,5	17,4	23	7,3	15,6	32	5,6	7,1	28	
Energitek- nolog			0	7,1	0	7	5,8	15,4	13	6,7	6,7	15	9,8	9,5	21	
Finansøko- nom	6,4	7,1	14	5,8	25	20	7,6	19	21	5,7	21,7	23	7,9	20	20	

Fortsættes på næste side

Fortsat fra forrige side

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal
	-%			-%			-%			-%			-%		
IT-teknolog			0	3,3	33,3	3	6,7	0	11	6,3	25	8	7,8	0	4
Markedsfø- ringsøko- nom	4,7	14,6	41	7,4	11,3	53	6,3	17,6	51	6,1	33,3	63	5,7	29,6	54
Multimedie- designer	6,9	11,1	18	6,6	4,5	22	6,3	10,5	38	6,4	6,5	31	6	14	50
Serviceøko- nom	6,4	13,5	52	6,3	13,9	72	5,5	44,8	67	6,9	30,2	96	7,2	21,8	87

Kilde: UCN's egen indberetning

Tabel 15
Oversigt over resultater på afgangprojekter 2012-2016 - VIA

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal	Gns.	Dumpe	Antal
	-%			-%			-%			-%			-%		
Dansksprogede															
Designtek- nolog og Design	8,0	3,1	242	8,3	1,56	236	8,35	4,1	248	8,4	1,1	273	8,3	2,8	215
Markedsfø- ringsøko- nom	7,3	9	22	8,22	7	29	7,55	3	30	7,10	6	31	8,33	10	31
Engelsksprogede															
Technology and Busi- ness	7,9	7,4	54	8,1	4,3	92	7,7	7,2	124	8,0	0,9	116	8,4	1,9	105
Marketing Manage- ment	6,2	21	70	5,22	14	112	6,27	10	72	5,98	17	108	6,45	21	101

Kilde: VIA's egen indberetning

Note; Uddannelserne oplever generelt, at karaktergennemsnit og dumpeprocenter kan variere fra år til år, uden at det kan tilskrives en bestemt årsag.

På Design, Technology and Business arbejdes der grundet dimensioneringen med optagelsesprøver samt motivationssamtaler, som kan være medvirkende til, at der ses en lavere dumpeprocent på denne uddannelse.

På Marketing Management er dumpeprocenterne primært et resultat af, at de studerende ikke har afleveret deres afgangprojekt. På uddannelsen har man i de seneste år arbejdet målrettet med fastholdelse af især internationale studerende, og dermed i antallet af studerende til afgangseksamenen.

Derudover er der implementeret en ny teamstruktur blandt underviserne i afdelingen, som bl.a. har til formål, at underviserne kommer tættere på de studerende.

Marketing Management forventer derved, at man ved fokus på fastholdelse samt tættere kontakt til de studerende og føling med deres udvikling vil opleve en positiv udvikling i dumpeprocenterne fremadrettet.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

Østbanegade 55, 3.
2100 København Ø

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

Danmarks Evalueringsinstitut udforsker og udvikler kvaliteten af dagtilbud for børn, skoler og uddannelser. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

Læs mere om EVA på vores hjemmeside, www.eva.dk.
Her kan du også downloade alle EVA's udgivelser
– trykte eksemplarer kan bestilles via en boghandler.